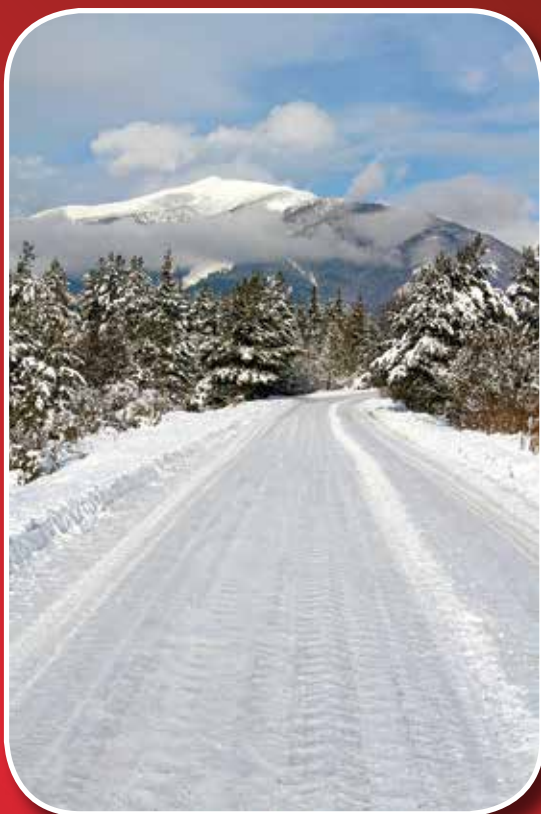

24. DECEMBER 2015

„Nech plesajú
vtedy všetky
stromy lesa pred
Hospodinom!
Lebo prichádza,
prichádza
súdiť zem.
V spravodlivosti
bude súdiť svet
a národy vo
svojej vernosti.“
Žalm 96,12.13

Zborový list
Cirkevného zboru ECAV
na Slovensku Kežmarok

VIANOCE

Ľubica Tomčíková

*Čas,
v ktorom anjel dotkne sa
tvojej duše
a jemným mávnutím krídla
pohladi srdce.*

*Čas,
keď z krehkej škrupinky
ako z orieška
vyberáš opatrne
svoj prídol šťastia.*

*Čas,
keď zalesknú sa
v твоjich očiach
rozžiarené
hviezdy radosti.*

*Čas,
v ktorom rozsvieti sa
temnou tmou
svetlo z lampášika
pokoj.*

Čas Vianoc.

Obsah

Vianočné úvahy o láske, slobode, službe a iných veciach.....	3
Advent.....	5
Domáce služby Božie pri štedrovečernom stole.....	6
Vianoce.....	8
Skrytá krása Vianoc.....	10
Ten, ktorý býva v nebesiach, sa smeje.....	14
Betlehemský príbeh	14
Štedrovečerná modlitba	22
Vianoce - Ako ich vnímal cirkevný otec Augustín	23
Cirkevný otec Augustín	26
Povedali o... službe	27
Závislý na Ježišovi.....	28
Čo sa všetko stalo alebo mohlo stať... ..	31
Pramene k poznaniu osobnosti Majstra Jána Husa.....	33
Poďakovanie Lubičanov.....	38
Slávni evanjelici v Kežmarku XI. .	40
Šestnásty pokus	46
Štatistika roku 2015	48
Slovom i obrazom	52

Vianočné úvahy o láske, slobode, službe a iných veciach

Vianoce sú plné lásky. Ale s láskou sú problémy.

Najprv čítame: *V Kristovi Ježišovi ... má moc ... viera činná skrze lásku* (Galatským 5,6). Potom sú tu Ježišove slová: *Neprišiel som, aby mne slúžili, ale aby Ja som slúžil* (Matúš 20,28). Dobré bude pozrieť sa na lásku zblízka ešte prv, než prídu Vianoce. Aby sme potom neherekovali, že je to len také vianočné kúzlo, či dokonca čaro, ale naopak, aby sme osobne zažili to kúzlo a čaro lásky a aby ostala v nás natrvalo. Totiž – **láska Kristova**; to musím zdôrazniť, pretože vo svete je mnoho všelijakých druhov lásky a niektoré z nich sú aj škodlivé.

Ako je to teda s láskou? Je to len slovo, len romantika, niečo, čo v reálnom živote nemá veľa miesta? Alebo je to skutočnosť, či dokonca podstata skutočnosti, ktorú žijeme?

Apoštolovi Pavlovi to bolo jasné. Píše (v 1 Korinským 13,1-3): *A čo by som ľudskými jazykmi hovoril, aj anjelskými, a lásky by som nemal, bol by som iba cvendžiacim kovom a zvučiacim zvonom. A čo by som vedel aj prorokovať a poznal všetky tajomstvá a mal všetko možné poznanie, a čo by som mal takú vieru, že by som hory prenášal, a lásky by som nemal – nič nie som. A čo by som rozdal všetok svoj majetok, i telo si dal spáliť, a lásky by som nemal, nič mi to nepomôže.*

Nedávno mi rozprávala jedna známa o zážitku na vnukovej promócií. Pán dekan mal k študentom peknú reč, ale to najkrajšie prišlo na koniec. Svoju reč zakončil slovami: *Po skončení školy sa rozídete, budete pracovať, tvoriť, všeličo dosiahnete, ktovie kam vás vietor života zaveje; ale jedno majte vždy na pamäti. Vždy majte na pamäti slová apoštola Pavla: „...a lásky by som nemal – nič nie som.“* Zaiste to bol múdry dekan, ktorý takto hovoril a určite aj veriaci. Jeho citovanie Pavlových slov by sme si mali dobre osvojiť: **bez lásky nič nie som!**

Lenže čo je vlastne láska?

Ako ani Syn človeka neprišiel, aby Jemu slúžili, ale aby On slúžil a dal dušu ako výkupné za mnohých (Matúš 20,28). A tu začnú problémy. Evanjelista Matúš cituje slová Toho, ktorému uveril – Ježiša Krista. To On – Ježiš – takto definoval lásku. Láska nie je romantika, ale je to služba. Ale nie služba tých druhých mne, ale moja služba tým druhým – blíznym. My ju chápeme skôr opačne. Keď povieme láska, vtedy máme na mysli to, že nám niekto poslúži, že nás bude niekto chápať, že nám niekto porozumie, že nám niekto

odpustí, že nás niekto objíme. Ale toto nie je láska, to je jej nepodarené dvojča – „sebaláska“. Zvykneme jej hovoriť aj **sebeectvo**, či **egoizmus**. Láska znamená, že ja budem slúžiť môjmu blížnemu bez ohľadu na to, ako sa on zachová ku mne. Všetko ostatné je len limonáda a romantika. Práve preto je cesta, ktorá vedie do života, úzka a brána tesná, že vedie cez blízneho, cez človeka, často cez nepríjemného človeka, či dokonca cudzinca (Lukáš 10,29-37).

Je to ťažké, láska je ťažká úloha, ale Biblia nehovorí, že láska je ľahká a samozrejme vec. Ježiš vie, čo hovorí. On rozumie životu a rozumie tomu, ako sa budujú vzťahy. Aj o tom, ako je najľahšie vzťahy rozbiť. On rozumie tomu, čo je pre človeka podstatné a najdôležitejšie, ale vie aj to, aká je láska nielen silná, ale aj krehká.

Galatským 5,13-15: **Lebo vy ste k slobode povolani, bratia. Len aby vám sloboda nebola zámienkou (povoľovať) telu, ale v láske slúžite si vospolok. Lebo jedno prikázanie obsahuje celý zákon v plnosti, ono: Milovať budeš blízneho svojho ako seba samého. Ale ak sa hryziete a žeriete medzi sebou, pozor, aby ste sa navzájom nezničili.**

Láska oslobodzuje, ale zároveň zotročuje, berie slobodu. Keď náš reformátor o tom premýšľal, vyjadril to napokon v spise *O slobode kresťana* takto: **1. Kresťan je slobodným pánom nad všetkým a nikomu nie je poddaný. 2. Kresťan je poníženým služobníkom všetkého a každému poddaný.** Zvláštny paradox kresťanovej slobody, zvláštny paradox lásky. Oslobodzuje a zároveň obmedzuje slobodu. Oslobodzuje z otroctva hriechu a podrobuje službe blížnemu. Každý blížny, ktorý žije okolo mňa, znižuje môj priestor slobody. Niekedy dokonca tak veľmi, že mi začína byť na svete tesno.

Ale Vianoce sú nielen sviatky lásky, ale zároveň aj sviatky viery v Pána Ježiša Krista. Vianočné vyznanie viery by mohlo znieť aj takto: **Ježiš Kristus je Pán.** A ešte osobnejšie: **Ježiš Kristus je mojím Pánom.** Keď som prijal Ježiša Krista, prijal som Ho za Pána môjho života. Stávam sa novým stvorením, a to znamená, že **nežijem už ja, ale žije vo mne Kristus** (R 8,10; 14,10; G 2,20; Ef 3,17; Fil 2,5). Ja nie som prameňom lásky, ona je rozliata v mojom srdci skrze Ducha Svätého (R 5,5). Prichádza ku mne zvonku, od Boha, ktorý je láska (1J 4,7-8). Vo mne je len jej nepodarené dvojča – sebaláska, totiž žiadostivosť (Tit 2,7-8), snaha uspokojiť seba (pozor – je dôležité rozlišovať lásku a žiadostivosť). Kristus sa stáva prameňom lásky vo mne, nie hocikým, ale bohatým (J 7,38). Pociťuje to každý, kto príde do mojej blízkosti. Preto hovoríme, že viera sa prejavuje skrze lásku. Viera nie je slovo, ona je čin a to čin konajúcej lásky. Navonok sa stáva viditeľnou skrze skutky lásky (Mt 5,16).

Kristus prišiel na tento svet predovšetkým preto, aby obnovil lásku v ľudskom srdci a uskutočňuje to Svojou prítomnosťou v nás. Mení nás, stávajú sa z nás deti Božie, nové stvorenia. Rodí sa nový Adam. Ježiš je v nás prítom-

ným skrze vieru. **Veríš – máš Krista a s Ním všetko. Neveríš – nemáš nič, ostávaš starým stvorením, plným sebeckta a jeho prejavov** – tvrdí Luther. Ježiš prišiel, aby obnovil skutočné spoločenstvo ľudí, v ktorom môže byť každý šťastným. Vianoce rozprávajú aj o tom, ako sa to deje, ako môžeme byť účastní vianočného príbehu, ako doň môžeme vstúpiť.

Sme pozvaní. Najprv len do kostola, ale potom aj do spoločenstva so Spasiteľom, Darcom pokoja a života.

Jozef Grexa

Advent

Prvou adventnou nedeľou sa otvára nový cirkevný rok. Cirkevný rok sa začína adventom preto, lebo príchodom Pána Ježiša Krista nastáva nová doba, doba milosti, v ktorej sa stalo to, čo bolo prorokmi zasľúbené.

Kresťania v období adventu žijú v znamení príprav na očakávaný príchod nášho Vykupiteľa a Spasiteľa Pána Ježiša Krista. Slovom advent (z latinského slova *adventus* – príchod) označujeme obdobie štyroch nediel pred Vianocami. V adventných meditáciách ide o niektoré aspekty príchodu Ježiša ako Krista (Kristus – Christos – znamená Mesiáš).

S Mesiášom boli pôvodne spájané nádeje politického oslobodenia a očakávanie ríše pokoja a blahobytu. Ježiš priniesol novú koncepciu Mesiáša: oslobodenie človeka od deštruktívnych síl. Pre tých, ktorí prijali ponuku nového života, priniesol odpustením slobodu od depťajúcich prvkov ich vlastnej minulosti. Svojím praktickým životom ukázal, čím má byť charakterizovaný normálny (teda Božej norme zodpovedajúci) život človeka.

Prvá adventná nedeľa pripomína vstup Mesiáša do Jeruzalema, čo symbolizuje Jeho vstup do najhorúcejších problémov sveta. Chce ich riešiť nie reorganizáciou vonkajších foriem spoločnosti, ale radikálnou zmenou vnútorného sveta človeka.

Druhá adventná nedeľa hovorí o Kristovom druhom príchode, čím sa zdôrazňuje, že žijeme v stálom očakávaní, lebo i vtedy, ak sa nedožijeme Jeho parúzie (druhý príchod), stretneme sa s Ním po skončení svojho terajšieho života.

Tretia adventná nedeľa pripomína veľkú postavu kazateľa pokánia – Jána Krstiteľa, ktorý upozorňoval na príchod Mesiáša.

Štvrtá adventná nedeľa hovorí o Márii – matke Ježiša Krista – a vedie nás k zamysleniu nad jej krásnym „Magnifikátom“ (Lukáš 1, 46 – 55).

Silnejúce svetlo adventného venca smeruje k príchodu Toho, ktorý o sebe povedal, že je Svetlom sveta. V advente a na Vianoce nie sú rozhodujúce vonkajšie zvyklosti, ale vnútorné prežívanie a jeho trvalé obnovujúce pôsobenie.

Ján Grešo

Domáce služby Božie pri štedrovečernom stole

- vedené sú hlavou rodiny pred štedrovečernou večerou

V mene Boha: Otca i Syna i Du-
cha Svätého. Amen

Vianoce sú sviatky, ktoré slávime
nielen v kostole, ale rovnako i doma.
Aj pre nás ako rodinu je to veľký sviat-
ok, keď môžeme spoločne zasadiť
za jeden stôl, tešiť sa z narodenia Je-
žiša Krista a prežívať tú nádhernú at-
mosféru Vianoc, ktorá so sebou pri-
náša neopísateľný pokoj a radosť. Tá-
to sviatočná pohoda však nie je slad-
ké ničnerobenie. Sviatočná poho-
da Vianoc je o spoločnom oslavova-
ní Toho, kto pamätal na nás vo Svojej
láske a do betlehemských jaslí položil
pre nás ten najvzácnejší dar. Po celý
rok nám cirkev sprítomňuje život Pá-
na Ježiša Krista a rovnako i dnes sme
mohli počuť radostnú správu, ako do

tmy tohto sveta zažiarilo svetlo v na-
rození sa predpovedaného Mesiá-
ša, ktorý nám prináša pokoj a radosť,
zmierenie s Bohom a spásu, aby sme
nezahynuli vo svojich hriechoch, ale
mali večný život.

Dnes chceme poďakovať Pánu
Bohu za všetko, čo sme od Neho
prijali. Bez Jeho pomoci by sme ve-
ľa toho nedokázali a ani by sme sa
tu dnes nestretli. On vo svojej lás-
ke a dobrote nás zhromaždil i okolo
tohto stola, aby sme si uvedomili, že
aj jeden pre druhého sme si navzá-
jom darom, za ktorý je potrebné ďa-
kovať. Otvorme svoje srdce radosti,
ktorá prichádza s Božím Synom do
tohto sveta a spoločne Ho oslávme
piesňou: Čas radosti, veselosti.

1505 (z predref.)

41

Čas ra-dos-ti, ve-se-los-ti nastal požeh - na - ný,
keď Spa-si-teľ, Vy-ku-pi-teľ na-ro-dil sa z Panny;

v mes - teč - ku Bet - le - me v jas - lič - kách na sla - me

le - ží ma - lé Pa - cho - liat - ko na zi - me,

le - ží ma - lé Pa - cho - liat - ko na - zi - me.

Vypočujme si biblický príbeh narodenia Pána Ježiša Krista, ako ho zaznamenal evanjelista Lukáš 2,1-14:

„¹V tých dňoch vyšiel rozkaz od cisára Augusta popísať celý svet. ²Tento prvý popis bol vtedy, keď sýrskym vladárom bol Kyrenios. ³Išli preto všetci, aby sa dali zapísať, každý do svojho mesta. ⁴Vybral sa teda aj Jozef z Galiley z mesta Nazareta do Judska do mesta Dávidovho, ktoré sa volá Betlehem, pretože bol z domu a z rodu Dávidovho, ⁵aby sa dal zapísať so svojou snúbenicou Máriou, ktorá bola v po ťehnanom stave. ⁶Keď tam boli, naplnili sa dni, aby porodila. ⁷I porodila svojho prvorodeného syna, obvinula ho plienkami a uložila v jaslích, lebo v nocľahárni pre nich nebolo miesto. ⁸A boli v tom kraji pastieri, ktorí nocovali na poli a strážili si v noci stádo. ⁹A hľa, anjel Pánov postavil sa vedľa nich a sláva Pánova ich osvietila. I báli sa bážňou veľkou. ¹⁰Ale anjel im povedal: Nebojte sa, veď zvestujem vám veľkú radosť, ktorá bude všetkému ľudu, ¹¹lebo narodil sa vám dnes v meste Dávidovom Spasiteľ, ktorý je Kristus Pán. ¹²A toto vám bude znamením: nájdete nemluvniatko, obvinuté plienkami, ležať v jaslích. ¹³A hneď s anjelom sa zjavilo množstvo rytierstva nebeského, ktorí chválili Boha a volali: ¹⁴Sláva na výsostiach Bohu a na zemi pokoj ľuďom dobrej vôle!“

Aj na tomto príbehu môžeme vidieť tú skutočnosť, ako sa Boh sta-

rá o svoje stvorenstvo a ako riadi celé dejiny. To, čo predpovedal prorok Micheáš: „**A ty, Betlehem, judská zem, nijako nie si najmenší medzi vývodiacimi mestami judskými, lebo z teba vyjde vodca, ktorý bude pášť môj ľud izraelský,**“ (Mich 2,6) to sa v judskom Betleheme naplnilo. No častokrát náš pohľad do betlehenských jaslí je len pohľadom na malé a bezmocné dieťa. Kto takto vníma Vianoce, tak pre neho nemajú hlbší zmysel. Stávajú sa síce krásnymi, ale bezobsažnými sviatkami – akousi kultúrnou vložkou, ktorá sa opakuje z roka na rok. Na betlehenské jasle je potrebné pozeráť sa predovšetkým z perspektívy golgotského kríža. Vtedy Vianoce majú pre nás skutočnú – bytostnú hodnotu. Vtedy prichádzajúceho Mesiáša neprehliadneme, ako ho prehliadli Židia, ktorí síce Jeho príchod stáročia očakávali, ale keď prišiel, tak v ňom Mesiáša nevideli. Prajem celej našej rodine, aby sme v Ježišovi Kristovi videli svojho osobného Spasiteľa, ktorý sa narodil pre moju záchranu. Amen.

Pomodlime sa:

Láskavý Pane Bože, nebeský náš Otče, ďakujeme Ti za Tvoju veľkú milosť, ktorou naplňaš celý tento svet. Narodením svojho Syna Ježiša Krista prichádza do tohto sveta svetlo, ktoré žiari do temnoty hriechu, ľudskej zloby a nenávisťi, aby sme žili v láske, pokoji a radošti zo spásenia, ktoré nám ponúkaš. Ďakujeme Ti, že túto lásku nám dokazuješ každého dňa. Ňou naplnení chceme si aj

my navzájom dokazovať lásku, aby svet poznal, že sme Tvoje deti stvorené k obrazu Tvojmu. Otvor nám oči, aby sme neprehliadli, že betlehemske dieťa nie je len malým a bezmocným dieťaťom, ktoré si sladko leží v jaslíkách, ale že v tomto dieťati prichádza do tohto sveta Víťaz nad smrťou a diablom. A práve to je dôvod k opravdivej radosť z narodenia Spasiteľa sveta. Daj nám takto prežiť i tohtoročné sviatočné dni, aby radosť z narodenia Tvojho Syna horela v našich srdciach po všetky dni nášho života. Vypočuj nás, keď spoločne k Tebe voláme:

Otče náš, ktorý si v nebesiach!

Posväť sa meno Tvoje! Príď kráľovstvo Tvoje! Buď vôľa Tvoja ako

v nebi, tak i na zemi! Chlieb náš každodenný daj nám dnes! A odpusť nám viny naše, ako aj my odpúšťame vinníkom svojim! I neuvied' nás do pokušenia! Ale zbav nás zlého! Lebo Tvoje je kráľovstvo i moc i sláva naveky.

Sláva Bohu: Otcu i Synu i Duchu Svätému, ako bola na počiatku, i teraz i vždycky i na veky vekov. Amen.

Požehnanie:

Boh nádeje nech vás naplní všetkou radosťou a pokojom vo viere, aby ste sa mocou Ducha Svätého rozhojňovali v nádeji. Amen.

(Členovia rodiny si navzájom zaželajú požehnané vianočné sviatky)

Roman Porubán

Vianoce

Na Vianoce sme sa tešili všetci po celý rok. Pred Vianocami sa chodilo koledovať. Keď som bol malý, tento zvyk už dohasínal. Otec i babka spomínali, že chodilo koledovať veľa chudobných ľudí. Raz prišiel jeden Cigán. Otec mu niečo dal a on sa ozval: „Gazdíčko, dajte viac, lebo ja som vyhorel!“ „A svedectvo o tom, že si vyhorel, máš?“ „Nemám, lebo aj to mi zhorelo.“

Babka spomínala, že raz bola u susedov Rožkov koledovať. Gazda ju ponúkol jabĺčkami. Prišla aj gazdina a tá sa spýtala: „Zuzka, jabĺčka si si zobrala?“ „Áno, dve.“ „Veďže, zase nám nepožer všetky!“

Babka a mama mi rozprávali, že kedysi nemávali v Kálnici vianočný stromček. Až voľakedy po prvej svetovej vojne si niektorí jedličku zaviesili. Pribili ju v kuchyni hore na hradu dolu hlavou. Ozdobili ju tak, že dávali kocky cukru alebo sušené slivky do staniolu, a vešali ich na vetvičky. Na stromčeku sme zapalovali sviečky. Každý zapálil tri. Bolo to krásne, lebo stromček voňal horou, ihličie ešte neopadalo. V kachliach bláli polená, čo som podvečer narúbal a navláčil. Mali sme všetci sviatočnú náladu. Takže sme si ani nevšimli, že stromček začal horieť. Plameň sviečky podpálil konár s ihličím. Otec chytil deku, čo bola po ruke a oheň zahasil.

Pod stromčekom sme mávali papierový Betlehem. Veľmi som ho obdivoval a nakreslil som si podobný. Do jaslíčiek na slamu som položil Ježiška. Vedľa Neho som dal kľačať pastierov a k Jozefovi a panne Márii som prikreslil somárikov, kravičku a ovečky. Pekne som ich vyfarbil, vystrihol a rozmiestnil pod stromčekom. Ešte som tam prikreslil kominára, ako nesie Ježiškovi údené klobásky, aby mala svätá rodina čo jesť. Veď klobásky boli moje obľúbené jedlo a doprial som ich aj malému Ježiškovi.

Vianoce sú pre mňa sviatky detstva. V duchu vidím, ako sedíme okolo stola. Na ňom je slamenica s obilím a v nej je ponorená horiaca sviečka. V košíčku sú jablčka, orechy. Mama každého prežehnala prstom namočeným v mede, aby sme boli dobrí ako ten med. Pomodlili sme sa a otec, ktorý nebol bohvieaký spevák (a ja som to po ňom zdedil), začal spievať: „*Narodil sa Kristus Pán, veselme sa.*“ Pridala sa aj mama, ktorá vedela pekne spievať, a aj my deti. Zaspievali sme aj Tichú noc. Jedli sme kapustnicu, rezne a zemiakový šalát. Nikdy nie rybu. Neskôr sme sa čudovali, že ostatní jedia ryby, a prečo my nie. No jednoducho, naši rodičia ryby nemali kde vziať, nebol tu taký zvyk.

Pred Vianocami bolo počuť rôzne výbuchy. Chlapci do dutého kľúča naškrabali hlavičky zápalek, zapchali a búchali o stenu. Z kľúča sa ozvala rana. Alebo sa do škatúľ urobila diera, dnu sa dal karbid, naň pľuvali, aby nastal únik plynu a k diere priložili horiacu zápalku. Ozval sa výbuch – vrchnák zo škatule odletel.

Pred večerou sme vždy šli do kostola – my deti sme tam mali pripravený program. Pred oltárom sme recitovali vianočné básničky, koledy, spievali sme a modlili sa. Na prvý sviatok vianočný šli všetci na služby Božie. Všetko bolo slávnostné, kostol bol nabitý ľuďmi. Chodili aj „ročiaci“ – to boli tí, čo išli do kostola iba raz do roka, na Vianoce.

Poobede sme si so sestrou čítali knižky, čo sme dostali pod stromček, alebo sme hrali „človeče nezlob se“ a „dámu“. Dlhو sme to nevydržali, lebo nás to ťahalo von. Bola tam s kamarátmi sánkovačka, lyžovačka, korčuľovačka. Chválili sme sa, aké darčeky sme dostali. Môj kamarát dostal na Vianoce

ce knižku „Rozprávky z tisíc a jednej noci“. Požičal mi ju. Bolo to nádherné čítanie s ešte krajšími ilustráciami Emila Makovického. V knihe bolo toľko nápadov! Lietajúci kôň, zázračná lampa, ktorú pošúchaš, zjaví sa ti duch a ten ti splní všetky želania.

Raz na Štedrý deň doobeda dávali v rozhlase reláciu o knižke „Kremnic-
ký zlatý človek“. Rozplýval som sa nad krásnymi povestami Jozefa Horáka. Mama videla, ako mi žiaria oči a poradila mi, aby som napísal Ježiškovi, že
chcem túto knihu. Veľmi som tomu neveril, veď na Štedrý deň nefunguje po-
šta, ale napísal som. Celý deň som na slovo poslúchal, naštípal som a nano-
sil som drevo, poodhrňal som sneh, kozám som dal seno, sliepkam zrno...
A večer som našiel knihu pod stromčekom. Vyhŕkli mi slzy od šťastia. Ce-
lé Vianoce som ju čítal, tešil som sa a ďakoval Ježiškovi. Až neskôr mi mama
prezradila, ako to bolo. Otec šiel autobusom do Nového Mesta na nákup a na
poslednú chvíľu sa zastavil v kníhkupectve a knižku kúpil.

Milan Stano

Skrytá krása Vianoc

NA PRVÝ POHĽAD

Sú v živote veci, ktoré môžeme vidieť prvoplánovo. Povedané ľudovo – na prvý pohľad. Obyčajne sú to veci vizuálne dostupné našim očiam – napríklad vonkajšia krása. Vidíš niečo, čo ťa okamžite očarí, nepotrebuješ hľadať, pátrať, skúmať – je to viditeľné „voľným okom“. Takto obdivujeme Niagarské vodopády, dizajn Audi Q7, katedrálu Notre-Dame a tisíce ďalších

vonkajších krás na tomto svete. Život má však aj svoje „skryté krásy“, ktoré nevidno na prvý pohľad. Táto pravda sa dá najjednoduchšie ilustrovať na vzťahu: mladý muž sa „na prvý pohľad“ zahľadí a zamiluje do mladej dámy.

Očaria ho jej oči, vlasy, úsmev a samozrejme aj „kostra“, na ktorej to všetko „visí“. Zažil som to počas svojich stredoškolských štúdií. Na škole sme mali neskutočnú krásku. Všetci chlapci z nej boli „vedľa“. Čaro okúzlenia však končilo, keď prehovorila. Ozval sa chladný a pohŕdavý tón hlasu, ktorý poodkryl vnútorný svet tejto mladej ženy. Bola zrejme od malička zvyknutá na obdivné uctievanie, a to urobilo svoje s jej dušou. Bola si príliš vedomá svojej vonkajšej krásy.

DUŠA SKRYTÁ VO VNÚTRI

Áno, vo vnútri všetkých vecí je ukrytá ich „duša“. Všetci to vieme od chvíle, keď tento svet „prekukujeme“. Platí to tak trochu o veciach, ale hlavne o udalostiach a ľuďoch. Ale ako to všetko súvisí s udalosťou, ktorá nás čaká na konci roka? Udalosťou, ktorá je akoby rodinným sviatočným vrcholom každého roka. Na chvíľu spôsobí ochromenie celého „kresťanského“ sveta. Svet „zastane“ a oddá sa tomuto festivalu radosti, pohostinstva a obdarovania.

SKRYTÁ KRÁSA VIANOC

Na povrchu sa všetko ligoce, žiar. Kolorit týchto sviatkov tvorí celý zvykový rámec prípravy, aby bolo všetko tak, ako má byť v dome i na stole. Nákupy, pečenie, upratovanie. No proste kopec roboty sústredenej na vonkajšiu prípravu. A tu zvyčajne môžeme „uviaznuť na plytčine“. Nie, že by to vonkajšie nemalo hodnotu a svoj význam. Vonkajšia krása celého stvárnenia Vianoc je tiež dôležitou estetickou súčasťou najväčších sviatkov v našej kultúre. Len nezostať na povrchu.

KONZUMNÁ PASCA

Dnešná konzumná doba nám výdatne napomáha prehliadnuť to podstatné, skryté vo vnútri. Platí to všeobecne, nielen o Vianociach. Móda, kultúra bývania, autá, biela a čierna elektronika, mobily – krás-

ne, dokonalé veci. Svet vecí nás dnes doslova okúzľuje. Túžime po nich, a keď ich máme, zmenia naše správanie. Spojí nás s nimi akési neviditeľné PUTO symbiotickéj závislosti. Zabudneme, že sme ľudia stvorení pre vzťahy s najbližšími okolo nás, ľudia s hĺbkou duše, prežívania, citu, s mysliacim a tvorivým potenciálom. Nie roboti „ŕukajúci“ na displeji našich tabletov. Pozri sa dnes na ulicu v ktoromkoľvek meste – ľudia stoja, v ušiach majú slúchadlá a každý sám hľadá na svoj malý svietiaci displej. Nikto nevníma toho druhého, je ukrytý v ulite svojich pocitov, ktoré v ňom vyvolávajú sociálne siete, videá alebo hudba v jeho mobilnom prehrávači.

SVIATKY KONZUMU

Tento malý príbeh z ulice sa nekonečne opakuje v našom správaní a stáva sa modelovým v našom vzťahovaní sa k svetu. V bežný deň inak, inak na Vianoce, sviatky, rodinné udalosti. Všetky však spája jeden fenomén dneška: KONZUM. Tak isto, ako sa od malička učíme „KONZUMOVAŤ“ jedlo, kultúru, zábavu, TV ..., tak sa v našom živote postupne vytvorí profesionálny KONZUMENT. Konzument všetkého, vrátane životných rituálov, osláv, sviatkov, vzťahov, náboženstva, rodiny. A to je problém.

PREČO JE TO PROBLÉM?

Znázorníme si to práve na vianočnom čase. Vianoce v sebe ukrý-

vajú pointu. Je v ich samom jadre. Nie je na povrchu, v obale. Rovnako, ako cibuľa má svoje vrstvy, má aj náš život viacero vrstiev, v ktorých sa odvíja naša existencia. Tie najhlbšie sú najdôležitejšie – charakter, vzájomnosť, dôvera, vernosť, obetavosť ... Tie na povrchu – móda, imidž, bývanie, relax, zábava – sú menej dôležité.

AKO JE TO S VIANOCAMI?

Pointa Vianoc je v ich obsahu. Sú to sviatky rodiny. No nie preto, že sa zide celá rodina, ale preto, že rodina je svätá vec! Svätá v tom zmysle, že na nej veľmi záleží. Preto, že ju BOH učinil stredom stvorenstva – tu sa život rodí, formuje a kultivuje do zmysluplnej podoby. A preto jej treba venovať kvalitnú pozornosť.

Sú sviatkom obdarovávania, pri ktorom je **OBDAROVANÝ** cennejší ako samotný **DAR**. Je to tak preto, že v centre Vianoc je **DAR BOŽÍ**. Kristus sa rodí na svet a prináša ten najcennejší dar ľudstvu – život v plnosti a večné bytie. Áno, počujem, čo hovoríš: to sú také abstraktné, vznešené náboženské reči.

DOBRE, TAKŽE PRAKTICKÝ PRÍKLAD

Atmosféra každých Vianoc sa po nejakom čase pominie a prepadne do každodennej nudnej všednosti. Podobné je to aj s našim životom. Kým sa naháňame za povrchným pozlátkom, vecami a vecičkami, uniká nám vzácny čas života a jedného dňa zazvoní zvon. Je koniec alebo začiatok? Dost dôležitá otázka.

PÔJDEM ĎALEJ ALEBO KONČÍM?

Otázka, na ktorú môžem mať odpoveď už DNES! Odpoveď, od ktorej sa bude odvíjať každý môj ďalší krok, rozhodnutie, postoj. Nestanem sa bezmocnou súčasťou životnej „situačnej etiky“, ale môj život naberie cieľavedomý kurz – smer ku konečnému cieľu.

KRISTOVO NARODENIE

v sebe ukrýva túto pointu. Jeho titul bol Mesiaš = záchranca sveta. Nebol rabbi, majster, ako ho oslovovali. Ani učiteľ, reformátor – za akého ho považovali. Nie je ani

prorok, či Avatar – ako ho mnohí titulujú. Je ZÁCHRANCA! Osobný záchranca človeka, ktorý svoju záchrannú misiu cieľavedome konal od samého začiatku až do konca. Začala sa telesným zrozením (na VIANOCE) vtedy v Betleheme a skončila sa na kríži Golgoty (VEĽKÁ NOC). Prečo je tento hlboký hlavný motív prikrytý sviatočným folklórom, sviečkami, obrusmi, jedlom, darčekom, blahobytom a zábavou? NEVIEM, možno práve pre vážnosť toho, čo sa stalo. Vážnosť nás sústreďuje, desí a stresuje. Vyžaduje od nás hlboké, sústredené vnímanie, zastavenie – my sa však chceme uvoľniť, relaxovať a zabávať. Aj na Vianoce!

4 SVIECE ADVENTU

nám pripomínajú kľúčové hodnoty Vianoc. Pripomeňme si ich práve v tomto čase. Aby sme neškľzli aj tohto roku k povrchnému, bezbolestnému a ľahkému prežitku tejto slávnosti Božieho narodenia. Táto symbolika má mnoho významov. Predstavuje 4 cnosti, ktoré by sme mali usilovne pestovať vo svojom živote, a tak „*pracovať na svojom spasení*“ (Filip-

ským 2,12). Povedané civilným jazykom: „spolupracovať s Bohom na svojej záchrane“. Ak vám niekto hodí lano do priepasti a je dosť silný, aby vás vytiahol, vašou úlohou je pevne sa ho chytiť. Chytiť sa a držať. Inak sa záchranná operácia nepodarí! Tak poďme k tým sviecam: tými cnosťami môžu byť napríklad klenoty Ducha. Jeho ovocie v živote človeka:

Láska – radosť – pokoj – dobrota

Život, v ktorom tieto ingrediencie chýbajú, sa stáva bezduchým a prázdny. Všetky štyri totiž vyjadrujú stav ľudského vnútra. Nie sú to emócie, ani status ľudského rozumu – sú to vnútorné kvality charakteru ľudského Ducha. Akési základné kamene bytia. Veď kto by nechcel zakúšať ovocie LÁSKY a konať v jej mene, RADOVAŤ SA každý deň zo života nezávisle od jeho materiálneho statusu, prežívať POKOJ prameniaci z vedomia večného Božieho zámeru s mojím životom a za svoje životné krédo vyhlásiť BOŽIU DOBROTU, ktorá je SUMMUM BONUM – sumou všetkého dobrého, čo chcem žiť a konať všade okolo mňa! To je skutočná pointa Vianoc! Tento stav našej duše sa potom celý rok vylieva ako preplnená nádoba a zavlažuje i obcerstviuje život všade na vôkol. A o to ide práve narodenému BOHU – Ježišovi Záchrancovi v každom z nás!

Prevzaté s letákov BTM

Ten, ktorý býva v nebesiach, sa smeje (Žalm 2)

Prečo sa búria národy
a podaromnosti vymýšľajú ľudia?

Zoskupujú sa zemskí králi
a kniežatá sa radia vospolok
proti Pánovi a oproti Jeho

Pomazanému, hovoriac:

- Roztrhajme ich okovy
a zhoďme zo seba ich putá!

Ten, ktorý býva v nebesiach, sa smeje,
vysmieva sa im Pán.

Alebo v hneve zavolaá

a vystraší ich svojou prchkosťou.

- Mlčte! Ja sám som ustanovil kráľa
na svätom vrchu Sione!

Hľa, porozprávam, čo mi riekol Pán:
- Ty si môj syn, ja som ťa splodil dnes.

Dedičstvom dám ti všetky národy,
len požiadaj, i zeme končiny.

A roztlčiem ich prúdom železným,
rozbiješ, ako hrnčiar rozbíja
nevydarené nádoby.

A teraz, králi, zmúdrejte,
sudcovia zeme, poučiť sa dajte!

Bohu slúžte a Jeho synovi
s veľikou úctou nohy pobožkajte!

Aby ste z cesty neschádzali,
aby sa príliš nerozhneval Pán.

Pretože rýchlo vzblkne Jeho hnev.
Šťastní sú, ktorých prichýli.

Betlehemský príbeh

– Máš syna! – počula Mária v podvedomí utíchajúcich bolestí. – Máš syna, počuješ?

– Chvála Hospodinu, – začula aj hlas svojho muža.

– Ukážte mi ho, – zmohla sa len na tých pár slov.

Dieťa bolo zabalené v chatrných plienočkách.

– Nebude mu zima? – starala sa Mária a pokúšala si sadnúť.

Jozef priskočil, aby ju podoprel.

– Nuž keď tu iné nemáme nič, – povedala žena, ktorá Márii pomáhala pri pôrode.

Našťastie v maštálke nebola až taká veľká zima. Zvieratá, ktoré sa teraz tisi k stene, nadýchali.

Mária si vzala dieťa do náručia. Z jednej strany ju ohrieval Jozef a z druhej strany sa k nej pritúlila huňatá ovca. A Jozefovi v tej chvíli hriechne napadol sen: tvoj syn bude Spasiteľ... Veľkí ľudia sa predsa nerodia v maštaliach!

Cez maličké okno prenikla ohnivá žiara.

– Horí, – vyskočila žena. – Ešte aj toto! Ostaňte zatiaľ tu, pozriem sa, či je to nablízku a potom vám pomôžem s dieťaťom.

Vybehla von a skoro skamenela od hrôzy. Obloha horela. V tom ohni uvidela obrovskú zlatú hviezdu s chvostom až po zem. A okolo seba cítila prítomnosť neznámych bielych postáv, ktoré tíško spievali. Žena si pretrela oči, ale obraz sa nemenil.

Vo dverách maštale sa zjavil aj znepokojený Jozef. Pozrel na nebo... a padol na kolená.

– Ó, Hospodine, tak predsa je to pravda...

Jozef prvýkrát uvidel Máriu pri stavbe domu ich suseda. Všimol si pekné dievča, ktoré stále niečo robilo. Jozef pracoval ako tesár, bol dobrý remeselník, radi si ho ľudia najímali.

– Aj nám by sa zišla nová strecha, – povedal Máriin otec, keď videl rásť susedov dom.

– A za čo? – odpovedala žena. – Čo preteká, ty opravíš.

– Len už nemám čím.

– Poprosím tesárov o nejaké drevo, – ozvala sa Mária.

Otec po chvíľke súhlasil. Nepatrilo sa síce, aby dievčatá chodili za remeselníkmi, ale tu mal Máriu na dohľad. A v duchu veril, že dcérina krása obmäkčí aj tvrdé srdcia.

Mária smelo pristúpila k tesárovi a predniesla svoju prosbu. Povedala možno viac, než mala, ale k tomuto mladému človeku s najbelasejšími očami na svete pocítila obrovskú dôveru a vedela, že ju neodoženie.

– Večer sa prídem k vám pozrieť, – navrhol.

– Ale my ti nemáme čím zaplatiť.

– Na pozretie sa predsa neplatí, – neustránil prívetivý úsmev. – Ako sa voláš?

– Mária. A ty?

– Jozef.

Mária si uvedomila, že začína prestupovať zákon: je slobodná a dlho rozpráva s mužom, ktorého vlastne ani nepozná. Mohli by ju považovať za neviestku.

Rodičia len pozreli na seba: nuž ale keď sa za pozretie neplatí... Tesára si uctia aspoň večerou.

Ešte sa ani nezotmelo a tesár Jozef prekročil prah domu. Starostlivo si pri zbytku svetla prezrel strechu: skutočne by potrebovala opravu.

– Lenže my ťa nemáme čím vyplatiť. Iba ak... moja žena a dcéra pekne tkajú, šijú... mohli by ti ušiť nový plášť.

Jozef si prezrel svoj odev. Je už chatrný, to je pravda.

– Dobré, – povedal s úsmevom. – Moje sestry sú ďaleko...

– Nemáš ženu?

– Ešte nie. Tesári sú stále na cestách a ženy zase stále chcú mať mužov pri sebe. Mária mlčky počúvala a bez slova predkladala jedlo. Nesadla si k stolu, kým sa rodičia a hosť nenajedli.

– Máte už len ju? – spýtal sa Jozef, keď vyšla.

– Mali sme iba ju, – odpovedal otec. – Neskoro sme sa vzali. Vidiš, ona má len sedemnásť a my sme starci. Ale vždy bola k nám dobrá. Ani za priateľkami nechodí.

Pred domom sa ozvali nejaké hlasy. Jeden z nich Máriin.

– Buď vítaný, strýko Samuel. Počkaj, hneď ti donesiem vody na umytie nôh.

– To bude môj brat, – vstal potešene Máriin otec. – Len sed', zoznámiš sa s ním a vypočuješ si novoty z Judei.

– Aj ja som odtiaľ, – potešil sa Jozef. – Od Betlehema.

Vyumývaný Samuel si prisadol k stolu.

– Predstavte si, – začal rozprávanie, – Zachariáš onemel!

– Kňaz Zachariáš? Muž našej príbuznej Alžbety?

– Ten! Mal službu, vošiel do chrámu a nikto nevie, čo sa tam stalo. Prestal rozprávať. Z domu nevyšiel už pár mesiacov. Ani jeho manželka. Ale bola ju navštíviť moja žena a povedala, že... no, je to neuveriteľné, ale Alžbeta je v požehnanom stave!

– Ale veď obaja sú už starí... deti už nemôžu mať...

– U Boha je všetko možné! – ozvala sa do ticha Mária.

– Vlastne máš pravdu, dcéra moja, – otočil sa k nej strýko. – Alžbeta sa toľko modlila, až bola vyslyšaná.

Mária šla vyprevadiť Jozefa pred dom. Bola plná nadšenia: milovala tetu Alžbetu, ktorej sa mnohí za chrbtom vysmievali, že je neplodná. Kto by bol myslel, čo sa stane!

– Pekne si to povedala, že u Boha je všetko možné, – zopakoval Máriine slová Jozef.

– O čokoľvek ho prosíš, vypočuje ťa.

– A ty o čo prosíš?

– O život a zdravie rodičov.

– A pre seba?

– Pre seba..? Nič. Mne aj tak dáva veľa, bez prosenia.

– Možno od dnes budem aj ja o niečo prosiť, – povedal Jozef.

Jozef svoj sľub dodržal. Začal opravovať strechu Máriiných rodičov. Robil do tmy, potom ho čakala skromná, ale sýta večera.

– Keď sa naješ, vyskúšaš si plášť, – povedala Mária.

– Ty si ho už stihla ušiť..? Ale ako, veď nepoznáš moju postavu, – začudoval sa Jozef.

– Viem ťa ošacovať od oka, – usmiala sa Mária.
Jozef prestal byť a šiel si plášť ihneď vyskúšať.
– No? Vidíš? Dobrý ti je, – povedala Máriina matka.
– Chcel by som... rád by som bol, keby... keby ste mi dali Máriu za ženu...
ak aj ona bude chcieť, – vyhrkol Jozef, keď Mária opustila miestnosť.
– Myslím, že lepšieho zaťa by som nikdy nedostal, – povedal starý muž. –
A pýtať sa jej... Načo? Dcéra musí poslúchať svojich rodičov. A Mária je ozaj
poslušná. Ale pokiaľ mi oči slúžia, myslím, že je aj škoda sa niečo pýtať.

Mária sfúkla sviecu a vystrela unavené telo. Dnes sa veľmi napracovala, mleli s matkou celý deň. Ani snúbenca nevidela, pracuje teraz na druhom konci Nazaretu.

Prekvapila sa, keď miestnosť preniklo zvláštne svetlo. Asi idú po ulici s fackami... Ale nie, svetlo sa nehýbe, je stále na jednom mieste. Vzrušene sa posadila a vzápätí tlmene vykrikla. V izbe nebola sama.

– Buď pozdravená, Mária, Pán s tebou! – povedal muž v dlhom bielom háve s krídlami a plamenným mečom.

– Kto si? – pošepla, sotva vydajúc hlas od strachu.

– Neboj sa, Mária, lebo si našla milosť u Boha. Ajhľa, počneš, porodíš syna a dáš mu meno Ježiš. Bude kraľovať nad domom Jákobovým naveky a Jeho kráľovstvu nebude konca.

– Ako sa to stane, – zašepkala naľakane, – veď ja ešte nepoznám muža...

– Duch Svätý zostúpi na teba, – povedal anjel. – Hľa, Alžbeta, tvoja príbuzná, počala v starobe a je už v šiestom mesiaci. A jej syn mnohých obráti k Pánovi a bude pripravovať cestu tvojmu synovi...

– Kto si vlastne? – odvážila sa znova.

– Ja som Gabriel, Anjel Pána, ktorý ma poslal k tebe.

Mária nechápala celkom anjelove slová. Ako to: jej syn by mal byť kráľom a Alžbetin syn má kráčať pred ním. Ale u Hospodina predsa nie je nič nemožné...

– Som služobnica Pánova, – zašepkala, – nech sa stane podľa Jeho slova.

Svetlo v izbe už dávno zmizlo, ale Mária stále nespala. Vydá sa na cestu za Alžbetou. Rodičia iste budú súhlasiť, aj Alžbete sa zide Máriina pomoc. Ani Jozef nebude protirečiť. Hneď zajtra mu vyrozpráva svoje videnie. Alebo to bol sen?

– Buď pozdravená, Alžbeta! – zvolala Mária vo dverách domu kňaza Zachariáša, aby prekvapila svoju príbuznú.

– Mária! Požehnaná medzi ženami a požehnaný plod života tvojho! – zvolala naradostene Alžbeta. – Ako to, že matka môjho Pána prišla ku mne? Lebo ajhľa, len čo som začula tvoj hlas, radostne sa mi v živote pohlo nemluvniatko.

– Alžbeta, ako vieš, že ja... a ty...

– Môj muž nevie rozprávať, ale veľa číta písma. Aj ja som sa naučila čítať a viem, že táto hriešna doba nemôže už dlho trvať. Už proroci hlásali, že príde Boží syn... Tvoj syn, Mária!

Máriu prenikla radosť: tak všetko je pravda, čo hovoril anjel.

– Velebí moja duša Pána a môj duch sa rozveselil v Bohu, v mojom Spasiťelovi, že zhliadol na poníženie svojej služobnice, – povedala od srdca.

– Tak tuším, – povedala Alžbeta, – že nás čaká veľká radosť, akú si nezaslúžime... Ale iste aj veľký žiaľ.

– Nech sa deje vôľa Pána, – zašepkala Mária.

– Mária!

– Jozef! – zvolala Mária udivene. – Kde sa tu berieš?

– Teraz nemám prácu, idem navštíviť sestry a jednou cestou aj teba. Všetci tvoji doma sú zdraví, pozdravujú ťa a odkazujú, že naspäť by si mohla prísť so mnou.

– Počkám, kým sa Alžbete narodí dieťaťko. Tak sme sa s rodičmi dohodli.

– Dobre. Asi o mesiac pôjdem späť, stavím sa po teba.

– Alžbeta, – obrátila sa Mária k vychádzajúcej, – toto je môj snúbenec Jozef.

– Buď pozdravený, Jozef... Boh ťa veľmi miluje, – privítala ho Alžbeta.

Ale Jozef tejto reči ešte nerozumel.

Alžbetin dom bol plný smiechu a veselej vravy. Narodil sa syn! Koľko som sa modlila a Boh ma vyslyšal, smiala sa a plakala zároveň Alžbeta a jej priateľky s ňou.

– Bude sa volať Zachariáš po otcovi?

– Nie. Ján.

– Ale veď také meno nemáš v rodine.

– Treba sa spýtať Zachariáša.

– A ako, keď nevie hovoriť?

– Nech napíše meno na tabuľku!

Zachariáš rýchlo načmáral pár slov na tabuľku a podal najbližšiemu. A ten čítal s údivom: Ján je jeho meno!

– Prečo Ján?

– Lebo tak mi zvestoval anjel, – prehovoril odrazu Zachariáš jasným hlasom a všetci zhlikli. Vrátila sa mu reč!

– Požehnaný Pán Boh izraelský, že zhliadol na svoj ľud, – vzal syna do náručia. – A ty, dieťaťko, budeš sa volať prorokom Najvyššieho, lebo pôjdeš pred tvárou Pánovou, aby si mu pripravovalo cestu...

– O čom to hovorí? – zašumeli ľudia. – Vari sa zbĺznil?

– Mlčte! On vie, čo hovorí, – zahriakla ľudí Alžbeta.

Mária posluhovala na hostine, ktorá sa konala po obriezke Jána. Vôbec si nevšimla nového hosťa, ktorý zastal vo dverách.

Jozef chvíľu pozoroval Máriu a chcel ju prevapíť, ale odrazu sa zarazil. Bolo na nej vidieť stopy začínajúceho sa nového života. Nie, pohľad ho neklamal... Teda Mária... musela s niekým byť...

– Kto je to dievča? – spýtal sa nedbalo blízko stojaceho.

– Mária. Alžbetina príbuzná. Veľmi pobožná. Dobrá. Dala by chudobnému posledné. A prečo ťa to zaujíma?

– Len tak. Je pekná.

– Už má snúbenca v Nazarete. Nič pre teba.

Veru nič, pomyslel si Jozef, keď opustil dom bez toho, aby sa stretol s Máriou. Nie, nepôjde za ňou. Ale ako sa to mohlo stať? Zneužil ju niekto? Ona by predsa Jozefa nikdy neoklamala! Utrel si oči a utiahol do obrovského stohu sena. Kiež by tu zaspal naveky. Stále mal pred sebou obraz Márie. Jeho Márie... Preto sa ona nevracia domov, vie, rodičia by od hanby umreli... Ale predsa by si mal s ňou pohovoriť... Bože, prečo si dopustil túto hanbu...

– Jozef!

– Kto si, pane? – naľakal sa neskutočnému zjavu.

– Anjel Pána. Jozef, neboj sa prijať Máriu za ženu, lebo čo sa v nej počalo, je z Ducha Svätého. Porodí syna a dáš mu meno Ježiš. On vyslobodí ľud izraelský z hriechov!

Jozef sa strhol zo sna. Nie, nikto tu nie je... Všetko sa mu len prisnilo. Vlastne... aj Mária mala pred odchodom z Nazaretu taký čudný sen... Dávno naň zabudol, až teraz sa mu pripomenul.

Vychytí sa a dá do behu. Dom kňaza Zachariáša bude isto ešte otvorený. Tam sa dozvie viac.

– Hospodin má s nami plány, ktorým často nerozumieme, – hovoril Zachariáš tichým hlasom a Jozef, sediaci oproti, hltal jeho slová. – Náš ľud izraelský nebol Hospodinu poslušný. Iba vtedy si na neho spomenul, keď mu horela strecha nad hlavou. Aj teraz vidíš, čo sa robí. Žijeme v otroctve a je nám dobre. Kto chce niečím byť, líška sa Rimanom. Naši proroci už dávno vraveli, že spása príde. Veľký prorok Izaiáš povedal: Ajhľa, panna počne a porodí syna. Ani ja som neveril, Jozef, keď pri oltári chrámu, kde som zapaloval kadidlo, zjavil sa anjel Pána a zvestoval mi narodenie syna. Ja viem, aj tebe sa zdá všetko také neskutočné. Ale u Hospodina je všetko možné. Aj to, čo my ľudským rozumom nikdy nedokážeme pochopiť.

Tesári s údivom načúvali reči najbohatšieho nazaretského obyvateľa, ktorému stavali nádherný palác. Je nielen bohatý, ale aj všetko vie. Aj túto novinku: Pán cisár Augustus dáva spísať všetko obyvateľstvo vo svojom cisárstve.

– A na čo je to dobré? – zamudroval ktorýsi z tesárov.

– Chce len vedieť, koľko ľudí má jeho krajina. A preto každý musí ísť do svojho rodného mesta a tam sa zapísať.

– To znamená, že tu sa nemôžeme zapísať?

– Nie. Muži sa zapisujú vo svojom rodisku a s nimi aj ich ženy, hoci sa mohli aj inde narodiť.

Jozef prehltnie: teraz má putovať s Máriou? Veď sa už blíži jej čas. Trochu namrzené ide domov. Aj Máriin otec sa hnevá: Načo je to všetko dobré? Kým zráťoval ľudí kráľ Dávid, dobre, bol to židovský kráľ. Ale tento kráľ Herodes je len sluhom Rimanov a čo mu prikážu, s radosťou vyplní...

– Mali by ste ísť čím skôr, aby niekde cestou Mária nezlahla, – povie. – Cesta do Betlehema trvá aspoň týždeň.

Jozefom lomcovala žalosť. Tak dúfal, že mu boháč vyplatí aspoň časť mzdy, aby mal dosť peňazí na cestu, ale on sa vyhovoril na ten istý problém: sám musí ísť na druhý koniec krajiny. Jozef chcel kúpiť oslíka, aby Mária nemusela ísť pešo. Cesty sú plné pútnikov, vozy preplnené, tak isto hostince.

– Je ti niečo, Mária? – spozornie Jozef pri pohľade na ženu.

– Tak trochu ťažko, – sotva vypovie.

– Vari už..? – naľaká sa Jozef.

Ako vôjdu do najbližšieho mesta, zabúcha na prvý slušnejší dom.

– Kto je?

– Pútnici z Nazaretu. Hľadáme nocľah.

– Sme plní.

– Zľutujte sa, žena mi každú chvíľu zľahne a ja...

– Tak ste sa nemali vydať na cestu! – neotvoria sa dvere.

– Skúsime inde, – potešuje Jozef sám seba.

Ale každý má niekoho na nocľahu.

– A koľko zaplatíš, – pýta sa muž v poslednom dome.

– Pane, posledné peniaze mám na chlieb, – povie Jozef.

– A čo si myslíš, že ťa ubytujem len tak? Ktovie, čo ste zač, taká chamrad'! Dvere sa zaplesknú, Jozef pozerá na Máriu.

– Treba nám prejsť ešte ten kopec a budeme v Betleheme. V prvej dedine za Betlehemom býva moja sestra...

– Vydržím, – sľubuje Mária a zahrýza si do pery, lebo bolesť sa stupňuje čoraz viac.

Na kopci stojí salaš. Pred kolibou horí veľký oheň a pri ňom sa ohrievajú pastieri. Nejaký sa schladilo.

– A čo vy dvaja tak v noci? – pokrikujú na pútnikov. – Nebojíte sa vlkov? Ani zbojníkov?

– Nemajú nám čo vziať, – povie Jozef. – A ubytovať nás nechce nikto. Nemáme čím zaplatiť.

– Aj vy ste takí chudáci ako my? Poďme si prisadnúť, zohrejete sa, najete. A čo je tvojej žene?

– Prichádza na ňu chvíľka... skôr, než sme mysleli.

– Mohli by ste aj u nás zostať, – povie najstarší, – ale tu sme len samí chlapi a vy potrebujete babu, čo pomáha. Keď sa najete, poponáhľajte sa do Betlehema, tam sú také ženy.

Pastieri so zhovievavým úsmevom sa pozerajú za odchádzajúcimi. Takí mladí a už musia trpieť krivdu pre chudobu.

– Pozrite sa, – vyskočí odrazu najstarší pastier. – Akoby šiel niekto pred nimi a osvecoval im cestu.

– Netáraj! – povyskakovali chlapi.

Skutočne... pred ťažko idúcou dvojicou šla biela postava s lampášom. Muži pozreli po sebe. A nasledoval ďalší obraz. Po tráve sa prehnalo malé vĺča, naháňalo ho ešte menšie jahňa a potom sa spolu začali hrať.

– No to už prestáva všetko. Chlapi, poďme si ľahnúť, to víno bolo ozaj silné.

– Bolo, – súhlasili chlapi neisto a šli na svoje lôžka.

– Počkajte, pomôžem vám!

Jozef sa otočil za neznámym ženským hlasom.

– Je chorá?

– Prišiel jej čas, – povedal pravdu.

– Ale ubytovňa je už plná. Máte kam ísť?

– Nie, – povedal Jozef vidiac, že do dediny za Betlehem už nedôjdu.

– Tak poďte so mnou, hneď za hostincom je malá maštaľ, tam som sa zložila. Sú tam síce aj kravy a ovce, ale je aspoň teplo.

– Sám Boh ťa poslal, – povedal Jozef vrúcne, lebo tiché stony z úst jeho Márie boli čoraz častejšie.

Najstarší pastier sa zobudil na zúrivé štekание psov. Iste zase vlky alebo iná divá zver. Vyskočil na rovné nohy a prebudil ostatných. So zbraňou v ruke vybehl pred kolibu. Uvideli ohnivé nebo a obrovskú hviezdu s chvostom po zem. A pred nimi stála postava, akú videli pred pár hodinami s dvoma pútnikmi. Ale namiesto lampáša mala v ruke ohnivý meč. Chlapi od strachu popadali na zem a čakali svoju poslednú hodinku.

– Nebojte sa, veď zvestujem vám veľkú radosť, ktorá bude všetkému ľudu, lebo narodil sa vám dnes Spasiteľ, ktorým je Kristus Pán, – povedal anjel zvláštnym spevavým hlasom.

– Spasiteľ... a on urobí koniec medzi zlým a dobrým?

– Áno.

– A kde ho nájdeme, pane?

– Nemluvniatko, obvinuté plienkami, nájdete ležať v jasličkách na slame.

Najstarší sa opovážil zdvihnúť oči. A laľa, pri anjelovi stáli ďalší a ďalší a odrazu sa z neba ozval mohutný chorál: Sláva na výsostiach Bohu a na zemi pokoj ľuďom dobrej vôle!

– Pane... a ty si prišiel s týmto chýrom za nami, obyčajnými chudobnými pastiermi..?

– Môj Pán mi prikázal, aby som to najprv oznámil vám. Lebo vy jediní ste vzdali úctu budúceму Spasiteľovi.

– My...a kedy?

– U nás nebol nikto.

– K nám chodia len takí ako my... chudobní...

– Chlapi, poďme, – rozhodol najmladší, – nájdeme to dieťa v jasliach. A berte kožušinu, slama je studená.

– Ja som vám hovoril, že táto noc je veľmi čudná, – vykladal najstarší, keď si išli nohy dolámať na kopci, plnom výmoľov a skál. Ale anjel šiel pred nimi a ukazoval im cestu.

Pastieri zastali pred malou maštaľkou. Teda tu..? Najstarší nabral odvalu a vošiel do polotmy. Naozaj... dieťaťko v jasličkách... a okolo hlavičky svätžiara... Neznáma sila ho prinútila kľaknúť. A potom sa opovážil pozrieť na rodičov, ktorí stáli v blízkosti jasiel.

S úžasom v nich poznal nočných pútnikov.

– Ó, Pane, – povedal, – ozaj prišla na svet spravodlivosť! Nám, tým najmenším a najchudobnejším, si sa ukázal prvý...

Nora Baráthová

Ján Dušan Babka

Štedrovečerná modlitba

Prosíme v tichý Svätvečer:

Bože láskavý, zošli mier;

zošli mier duši aj telu,

pokojom naplň zem celú,

pravicu zdvihni na ochranu,

poteš, kde bôľne slzy kanú.

Odvráť nešťastie, biedu, hlad,

nauč nás núdznym pomáhať.

Rodinám popraj pohody,

ochráň od žiaľu, nehody.

A z dobrotivej tvojej vôle

aj pri prestretom štedrom stole

bud' naším hosťom dnes i zas;

bud' naším hosťom v každý čas,

aby sme všetci, veľkí, malí,

na prevzácný dar pamätali:

na sväté Božie narodenie,

dané nám hriešnym na spasenie. Amen.

Vianoce

Ako ich vnímal cirkevný otec Augustín

Biblickou pravdou je tá skutočnosť, že Vianoce prinášajú svetlo v osobe narodeného Ježiša Krista do tmy tohto sveta. Bolo by fajn, keby si každý človek uvedomil, ako naliehavo potrebuje toto svetlo pre svoj život, pretože život v tme je odsúdený na smrť. Vianoce nám síce prinášajú svetlo, ale neraz mám dojem, že je to len svetlo vyzdobených ulíc a vianočných stromčekov, a nie svetlo, ktoré by malo presvietiť temnotu nášho života a predovšetkým nášho srdca. To narodené betlehemske dieťa nám však hovorí: „**Ja, svetlo, prišiel som na svet, aby nikto nezostal v tme, kto verí vo mňa**“ (J 12,46).

V kolotoči každodenného zhonu sme preniknutí nielen únavou tela, ale aj únavou ducha, prameniaca z neustáleho naháňania, cestovania a vlastnenia. Myslíme si, že takýmto spôsobom uspokojíme svoje vnútro, ale veľmi sa mýlime. Naše vnútro sa potrebuje upokojiť a znovu objaviť životnú pravdu a zmysel existencie v Bohu, ktorý do betlehenských jaslí kladie Svojho Syna. Popri tom zhone nám z roka na rok čoraz viac uniká podstata Vianoc, ktoré len prebehnú okolo nás, alebo my prebehneme okolo nich.

A práve toto je jeden z dôvodov, prečo by sme mali zablúdiť do ďalekej minulosti a načrieť z pokladov, ktorými veľké kresťanské osobnosti približovali zmysel a tajomstvo vtelenia a narodenia sa Pána Ježiša Krista. Pozrime sa spolu so sv. Augustínom do tejto hĺbky a dajme sa ním povzbudiť. Veď Vianoce patria medzi kľúčové udalosti celého ľudstva. Prežime nanovo, čo iní prežili a čo ich pozdvihlo k hlbšiemu preniknutiu do tohto tajomstva a k pochopeniu podstaty.

Tajomstvo vtelenia a samotného narodenia Ježiša Krista spôsobovalo od samého začiatku množstvo rozpakov a protichodných názorov. Z toho dôvodu cirkevný otec Augustín, keďže pociťoval silnú potrebu objasniť tento kľúčový aspekt viery čo najjasnejšie, napísal viacero príhovorov, v ktorých sa venuje otázke podstaty Vianoc. V dobe, v ktorej žil, bola cirkev ohrozovaná z rôznych strán a tajomstvo vtelenia a narodenia sa Ježiša Krista bolo častým útokom zo strany rôznych pohanov a heretikov (teologický názor, ktorý si vyberá odlišný – nezlučiteľný pohľad na učenie cirkvi).

„Čo urobil Kristus?“ pýta sa v jednom zo svojich príhovorov Augustín a pokračuje: „*Ponížil sa, vezmúc na Seba podobu sluhu. Toto je to, čo dnes oslavujeme. Mnohí ponížujú poníženého Krista, a tak nedospeli k Jeho veľkosti. Presnejšie: ťažkosti, ktoré mnohí majú, súvisia s poníženosťou a pokorou Boha vyjadrenou prijatím tela, ako aj zrodením sa z Panny.*“

V súvislosti s týmito dvoma tajomstvami sa Augustín pýta: „*Prečo sa divíš? Ide o Boha. Vezmi do úvahy božskosť, a nebudeš mať dôvod sa čudovať.*

Aj keď hovoríme, že sa narodil z Panny – čo je zázračná udalosť –, divíš sa. Ide o Boha, nečuduj sa. Keď ňa prejde údiv, nastúpi chvála.“

Odhladnuc od mnohých apologetických odpovedí, ktoré nájdeme v Augustínových kázňach, on prináša aj ďalšie odpovede, adresujúc ich kresťanom: prečo sa uskutočnilo vtelenie Slova práve do tela a prečo bola za matku vybraná práve panna, ktorá ňou zostala pri pôrode a aj po ňom.

Zmysel vtelenia, ktoré nie je ničím iným ako „darom“, predstavuje príchod v ústrety našej slabosti, prispôsobuje sa našim obmedzeným možnostiam a schopnostiam: *„Preto, aby sa človeku stal zrozumiteľným, viditeľným a nasledovateľným, Boh sa stal človekom..., keďže sa chcel zjaviť ľuďom osobne a túžil naučiť ich veci, ktoré im bol už skôr zjavil; pritom si zachoval božskú silu. Obalí sa závojom temnoty, keď sa ukryje do tela, akoby pod stan.“* Kristovo telo sa javí Augustínovi ako liek pre naše oči, ako schody pre vystúpenie k Bohu z viditeľnej do neviditeľnej skutočnosti – reality, ako liečivá zem *„pre uzdravenie našich vnútorných očí, ktorú naša vonkajšia zem oslepila“.*

Pre Augustína sa slávnosť Vianoc stala príležitosťou hovoriť o základných tajomstvách kresťanskej viery: o večnom plodení Slova Otcom, o možnosti inkarnácie, o zmysle panenského narodenia. Popri týchto doktrínálnych témach biskup z Hyppo nám predkladá vo svojich príhovoroch celú sériu asketických reflexií, ktoré čerpá z postavy Panny Márie. Upozorňuje nás, že tajomstvo počatia, tehotenstvo a Máriin panenský pôrod je čosi, čo je dostupné nám všetkým. *„Matka,“* vyhlasuje Augustín, *„nosila Ježiša v maternici, my ho nosíme v srdci; panna počala Kristovým vtelením, naše srdcia boli oplodnené vierou v Krista; ona splodila Spasiteľa, my plodíme oslavu a chválu Bohu. Nie sme neplodní: naše duše sú plodné Bohom.“* A na inom mieste dodáva: *„Bol si pokrstený? Kristus sa zrodil v tvojom srdci.“*

„Aké zázraky, aké divy, bratia moji! Kvôli človekovi sa menia zákony prírody: Boh sa rodí, panna bez muža oŕarchavie, Božie slovo robí matkou tú, čo nepoznala muža; je matkou a zároveň pannou; stáva sa matkou a je neporušená; panna má syna, a pritom muža nepozná, vždy nedotknutá, ale nie neplodná. On jediný sa narodil bez hriechu, On, ktorý sa nezrodil z mužovho objatia ani z vôle tela, ale z poslušného srdca.“

Biskup Augustín nevynecháva historickú pravdu opísanú evanjelistom, hoci jeho záujem je sústredený na „duchovný zmysel“ aktualizácie rozprávania. V tomto kontexte mudrci, ako prvotina pohanov, symbolizujú to, *„koľkí kráčajú cestou viery a dychtia po videní“.* Objavujú sa však aj tí, čo sú nespravodliví, poverčiví alebo zostávajú len pri hľadaní, skláňajú sa pred znameniami, ale neodvažujú sa opýtať Židov, kde možno nájsť

Krista, ich kráľa, a spoznať Ho, ako Ho spoznal aj Pilát. „*Títo mudrci, len čo našli Krista, vrátili sa inou cestou do svojej krajiny a my,*“ pokračuje Augustín, „*urobme to tak, že sa nevrátíme tou istou cestou, ako sme prišli, to znamená, že nepôjdeme v tých istých šlapajach, ktorými sme kráčali, keď sme žili doterajší život.*“

Z tohto pohľadu pastieri predstavujú tú časť židovského ľudu (zvyšok Izraela), ktorá verila v Krista. Skutočnosť, že sa zjavil práve im, sa pokladá za zámer, vskutku „*charakteristika pastierov je nevedomosť*“. Práve v takomto výbere nachádza Augustín logiku evanjeliového volania „*úbohých*“. „*Uholný kameň Kristus,*“ dosvedčuje, „*pritiahne k sebe oboje: veď prišiel nato, aby si vybral to, čo sa v očiach sveta javí ako bláznovstvo* (pastieri), *a povolal k sebe nie spravodlivých, ale hriešnikov* (mudrci – pohania), *aby nik, nech by bol akokoľvek dôležitý, nespýšnel, alebo slabý nezúfal.*“

Augustín sa nezastavuje pri opise evanjeliových udalostí, ale ich číta projektujúc ich do „dneška“. Práve takáto aktualizácia dáva hodnotu a dôležitosť Vianociam, ktoré aj my máme sláviť s čo najväčšou nábožnosťou. Nájdenie Ježiša Krista v betlehemských jaslích by nám nemalo dovoliť kráčať tým istým chodníkom, ktorým sme išli doteraz. K tejto možnosti nás pozýva aj Augustín. Stačí sa zastaviť, popremýšľať nad prevratnou udalosťou, ktorá sa v tomto svete odohrala pred dvetisíc rokmi. Boh sa rodí v bezmocnom dieťati. Koľký potenciál je tu odetý v krehkosť kryštálu! Akú pokoru a ústretovosť môžeme vidieť vo vianočnom príbehu voči nám ľuďom. Možno sme si až príliš zvykli na to, že veľké veci sa zviditeľňujú masívnou kampaňou, obrovskými billboardami a mediálnou reklamou. Možno už máme celého toho virvaru okolo Vianoc až po uši. A možno sa zúfalo snažíme tajomstvo a podstatu nahradiť umelou idylkou rodinnej pohody.

Ťarcha nánosu prezentácie dnešných Vianoc, zostúpenia Boha na zem, nám však nemôže zatieniť ani zahatať prístup k Nemu. Kdesi v pozadí sa v nás stále objaví akýsi obdiv láske, ktorú nám Boh zjavil v betlehemských jaslích. Zostáva to stále na nás, ako odpovieme, s akým postojom a do akého príbytku prijmeme Krista, ktorý nás prišiel navštíviť. A nielen to: On prišiel preto, aby nás spasil, vykúpil. Je to nanajvýš dôstojný hosť, ktorý má právo prísť a zostať s nami; s nami, čo sme uverili a pre ktorých viera je podstatným vyjadrením našej túžby po jednote s Ním. Iba tak – napriek sile vianočných svetiel – poskytneme útechu všade tam, kde je nuda, beznádej, samota, mizéria. Práve preto je potrebné v pokore s veľkodušnosťou prijať dar vtelenia, aby sme sa mohli oň podeliť a vrátiť Vianociam to, čo sa z nich akoby vytráca.

Roman Porubän

Cirkevný otec Augustín

Augustín (Aurelius Augustinus) patrí medzi najväčších učencov cirkvi. Narodil sa roku 354 v Tagaste v severnej Afrike. Jeho otec Patricius bol pohan. Matka sv. Augustína je sv. Monika. Augustín prežil búrlivú mladosť. Jeho otec ho dal na štúdiá svetských vied. Žil neviazaným životom, plným radovánok. Matka Monika sa za neho stále modlila. Otec naopak, bol pyšný, že má takého syna. Roku 370 odišiel do Kartága, aby mohol dokončiť štúdiá. O rok neskôr zomrel jeho otec, ktorý sa pred smrťou zásluhou svojej manželky Moniky obrátil. Augustín žil vo voľnom zväzku s istou ženou, z ktorého sa mu narodil aj syn menom Adeodatus (doslova „Bohom daný“). Raz sa mu dostala do ruky Ciceronova kniha Hortensius, v ktorej našiel otázku, či sa všetko končí smrťou. Na základe toho začal nad tým rozmýšľať, uvažovať. Pohanské knihy ho však neuspokojili. Siahol po cirkevných knihách. Nepáčilo sa mu však, že cirkev ukladala ľuďom dogmy, ktorým treba veriť.

V tom čase bol rozšírený blud manicheizmus, a tak sa Augustín obrátil radšej týmto smerom, keďže tam nebolo treba veriť žiadnym dogmám. Jeho matka Monika sa medzitým stále modlila za neho. V roku 375 si otvoril rečnícku školu v Tagaste. Neskôr prešiel do Ríma, kde si takisto otvoril rečnícku školu. Tam však vydržal len rok. Potom prešiel do Milá-

na. Stále nebol pokrstený, a to aj napriek ťažkej chorobe, ktorú prežil. Naďalej usilovne študoval najmä Platóna. Vďaka nemu definitívne zanechal manicheizmus. Vďaka matke, ktorá ho neprestávala povzbudzovať, sa zoznámil s Ambrózom, milánskym biskupom. Často počúval jeho kázne v Miláne. Dlhو váhal, uvažoval. Nakoniec sa rozhodol. Pokrstil ho sám Ambróz, bolo to na Veľkú noc roku 387. Spolu s ním bol pokrstený aj jeho syn Adeodatus.

Po krste sa chcel vrátiť domov. Počas krátkej zastávky v Ostii mu zomrela matka. Tam ju pochoval. Potom odišiel do Ríma, aby spoznal život mníchov a aby mohol niečo podobné žiť aj doma. Tri roky bol utiahnutý na otcovskom majetku, kde sa venoval modlitbe, rozjímaniu, postil sa a písal. Čo sa dalo, z majetku predal. Jeho syn Adeodatus, tiež rehoľník, zanedlho zomrel. Keďže Augustín bol už známy a mnohí ho vyhľadávali kvôli duchovnej pomoci, rozhodol sa odísť do mesta Hippo Regius, aby tam mohol začať žiť kláštorň život. Tam náhodou vkročil do baziliky, keď práve biskup Valérius hovoril, že potrebuje nejakého kňaza. Vtedy ľudia, ktorí poznali Augustína, začali volať, aby vysvätil Augustína za kňaza. On sa bránil, ale nakoniec ho biskup vysvätil. Bol veľmi aktívny. Založil kláštor pre mužov aj pre ženy. Bojoval proti manichejcom. Roku 396 Va-

lérius zomrel a Augustín sa stal jeho nástupcom. Aj v biskupskom dome žil chudobne ako v kláštore. Staral sa o chudobných. Píše sa, že jeho pokladnica bola vždy prázdna, lebo vždy všetko rozdal. Veľký dôraz dával na poníženosť. Veľmi veľa písal. Najväčším jeho dielom je spis Boží štát. Veľmi známe sú Vyznania. Okrem toho napísal mnohé výklady Svätého písma. Veľa písal o Božej milosti. Preto dostal titul „doctor gratiae“, doktor milosti.

Posledné roky života mal ťažké. Do severnej Afriky priplával krvilačný kmeň Vandalov, ktorý všetko pustošil. V roku 430 obliehali aj mesto

Hippo. Augustín neopustil mesto, hoci vedel, že barbari idú zvlášť po biskupoch a kňazoch. Staral sa o ranených, zomierajúcich, dodával odvahy, povzbudzoval. V treťom mesiaci obliehania pri ošetrovaní nemocných ťažko ochorel. Zomrel 28. augusta 430. Rok po jeho smrti Vandali obsadili Hippo, jeho hrobu a knižnice sa však nedotkli. Hippo neskôr úplne zaniklo. Pozostatky Augustína preniesli roku 508 na Sardíniu a v roku 722 do augustiniánskeho kláštora v Pavii. Augustín patrí medzi učiteľov cirkvi a štyroch veľkých západných cirkevných otcov.

Roman Porubän

POVEDALI O... SLUŽBE

JE NAJVYŠŠÍ ČAS, ABY BOL IDEÁL ÚSPECHU NAHRADENÝ IDEÁLOM SLUŽBY. IBA ŽIVOT NAPLNENÝ SLUŽBOU INÝM JE ZMYSLUPLNÝ. ALBERT EINSTEIN

**BLAŽENEJŠIE JE DÁVAŤ NEŽ PRIJÍMAŤ.
SKUTKY APOŠTOLOV 20,35B**

AK SA V SLUŽBE ĽUDOM NEZODERIEME AŽ DO KRAVI, TAK V BUDÚCNOSTI NEBUDE NIKTO VERIŤ POSOLSTVU LÁSKY. ALFRÉD DELP

KRISTUS NÁS UČÍ, ŽE NAJLEPŠÍM PREJAVOM SLOBODY JE LÁSKA, KTORÁ SA UPLATŇUJE V DAROVANÍ SA A V SLUŽBE DRUHÝM. KAROL WOJTYLA

ANI SYN ČLOVEKA NEPRIŠIEL DAŤ SA OBSLUHOVAŤ, ALE SLUŽIŤ A DAŤ SVOJ ŽIVOT AKO VÝKUPNÉ ZA MNOHÝCH. MATÚŠ 20,28

Závislý na Ježišovi

Príbeh

Vyrástol som v dobrej rodine s tradičnou kresťanskou vierou, no Boha som osobne nepoznal.

Keď som prišiel do puberty, začal som rebelovať voči náboženstvu svojich rodičov, pretože pre mňa to bol len súbor morálnych pravidiel. Začal som počúvať hudbu, ktorá propagovala úplne opačné hodnoty, aj skupiny vyznávajúce satanizmus. Začal som chodiť do partie, v ktorej sme spoločne popíjali, neskôr sme aj miešali lieky s alkoholom. V tom čase ma zaujala filozofia anarchie, začal som fajčiť marihuanu a zároveň som ju pestoval. V 19-tich som prvýkrát vyskúšal heroín. Zo začiatku som sa bál si ho vpichnúť, tak som ho na prvýkrát fajčil. Neskôr som spoznal aj iné drogy ako LSD a pervitín. Moja diagnóza bola F19 – to znamená závislosť na viacerých omamných a psychotropných látkach. Dôležité pre mňa bolo dostať sa zo zlej a sivej reality.

V dvadsiatich troch rokoch som už mal za sebou dva pobyty na psychiatrii a tiež trojmesačné liečenie na

Prednej Hore. V septembri 1997 ma polícia chytila s necelými dvoma kilogramami marihuany v aute, pričom som mal na chate ďalšie rastliny, z ktorých sa dalo vyrobiť ďalších možno 7-8 kg. Súd mi neskôr zázrakom vymeral len 15 mesiacov s podmienkou na 2 roky. O tom, že ma chytili, bola dokonca krátka správa v televíznych novinách. Pár dní po tejto udalosti, keďže som bol vyšetrovaný na slobode, som po enormnej dávke alkoholu a pervitínu vopchal ruky do skrine elektrického napätia. Dnes v tom vidím Božiu ruku, že som to prežil. Vtedy som to bral tak, že ma nechce už ani smrť. Niekoľko dní po tejto udalosti som odišiel na spomínané liečenie na Prednej Hore. Keď som sa vrátil po trojmesačnom liečení, bol som ľudsky rozhodnutý zmeniť svoj život. Toto moje rozhodnutie však vydržalo asi tak 5 dní a potom to bolo ešte oveľa horšie ako pred liečením. **Nedokázal som si predstaviť život bez drog – to radšej fetovať a zomrieť.**

V októbri 1998 som bol pozvaný na evanjelizačné stretnutie. Hneď ako som vstúpil, cítil som Božiu prítomnosť a počas chvál to bolo ešte mocnejšie. Uvedomil som si, že prežívanie „Jeho“ prítomnosti je „droga“, ktorú som celý život hľadal. Cítil som, že toto je skutočný raj a nie to, čo mi dávali drogy. Keď na mňa potom počas modlitby prí-

hovoru položili ruky, pocítil som, že predou mnou stojí osoba Ježiša Krista. Samozrejme nie ako halucinácia alebo zjavenie, nie ako niečo, čo možno vnímať fyzickými zmyslami. Jeho prítomnosť som vnímal svojím duchom, srdcom, nazvite to akokoľvek, no toto uvedomenie si Jeho prítomnosti bolo pre mňa reálnejšie ako to, čomu som dovtedy hovoril realita.

Aj keď som pôvodne chcel zostať frajer, pod vplyvom Jeho lásky mi začali prúdom tiecť slzy. Stál som v pravde toho kým som, aký veľmi nehodný som, no zároveň ako ma On nevysloviteľne miluje. Mal som pocit, že sa roztápa všetka tá špina môjho života. V duchu som Mu povedal: „*Ježiš chcem Teba – byť Tvoj, prosím, premeň ma!*“ V tej chvíli sa na mne naplnili slová Písma: „***Kto je teda v Kristovi, je novým stvorením. Staré sa pominulo a nastalo nové***“ (2 Kor 5,17).

Bol som v okamihu nadprirodzene vyslobodený z drogovej závislosti, alkoholizmu, dokonca aj z fajčenia. Keď som odchádzal z tohto stretnutia, zahodil som cigarety. Neroobil som nijaké záväzky, nemusel som sa nijako premáhať, zrazu som mal pocit, že som nikdy nefajčil, nebral drogy. Bol som skutočne nový človek! Bol som tiež vyslobodený zo smilstva, masturbácie a s Božou milosťou som nikdy viac do týchto hriechov nepadol.

Možno to vyzerá, že sa chválím – áno chcem sa chváliť, ale tak ako

to povedal apoštol Pavol: „***Nechcem sa chváliť ničím iným, iba krížom nášho Pána Ježiša Krista***“ (Gal 6,14). Psychiatri hovoria, že narkoman je úplne uzdravený, až keď sa nad ním privrie poklop na rakve. Musím povedať, že majú pravdu, ale naozaj platí aj Božie Slovo, ktoré hovorí, že ***s Kristom sme boli pochovaní v smrť, aby sme tak, ako bol Kristus vzkriesený z mŕtvych, aj my žili novým životom*** (Rim 6,4). Naozaj je to všetko o tom, že On za mňa zomrel na kríži, vstal z mŕtvych a daroval mi nový život. V októbri tomu bude 12 rokov, čo som slobodný človek a žijem pre Pána.

Po vyslobodení som začal chodiť do spoločenstva, ktoré organizovalo to evanjelizačné stretnutie, kde som stretol Pána a tam fungujem dodnes. Už týždeň po obrátení som svedčil prvýkrát asi stovke ľudí práve z tohto spoločenstva. Krátko po tom ma začali pozývať do škôl, na evanjelizačné stretnutia, konferencie... Tiež som mal milosť svedčiť v miestnej (košickej) televízii, moje svedectvo vyšlo v košickom aj prešovskom denníku.

Po obrátení som sa vrátil k niekdajšiemu jedinému „normálnemu“ koníčku – jazde na motorke (než som úplne prepadol drogám, tak som tiež miloval motorky). Chcem tak dosvedčiť, že Ježiš nám neberie záľuby, ktoré sú OK, myslím že často práve naopak. Na nádržii svojej motorky mám nastriekaný citát z Jánovho evanjelia: „***Kto verí vo mňa,***

aj keď zomrie, bude žiť. Ježiš Kristus“. Ľudia sa ma potom často pýtajú na to, ako to myslím, prečo to tam mám a pod. A ja mám príležitosť svedčiť im tak, že si to vlastne sami žiadajú.

Prežil som ale tiež obdobia „sucha“ a znechutenia. Najväčšou skúškou bolo, keď mi asi 4 roky po vyslobodení z drog našli v krvi vírus hepatitídy typu C, ktorú som si niesol ako dedičstvo z bývalého spôsobu života z nejakej nakazenej striekačky. Bol som veľmi sklamaný a pýtal som sa: „Pane, prečo mi vystavuješ účet za moje hriechy po 4 rokoch? Prečo si ma neuzdravil z tejto pliahy?“

Liečba tejto choroby trvá rok, pričom úspešnosť nie je zaručená. Vedľajší účinok liekov spôsobil, že som mal rok v kuse teploty 38°C. Popritom som musel normálne žiť, chodiť do práce, študovať. Okrem toho tieto lieky pôsobia na psychiku, takže som celý ten rok prežil v permanentnej depresii. Jeden deň, koncom liečby, po týždni hustej depresie som sa vrátil z práce a ako zvyčajne som „odpadol“ na posteľ. Ako som tak ležal, zrazu som mal pocit, ako keby sa Boh stratil, ako keby nebol. Vo svojom živote som už prežil rôzne stavy, ale žiaden nebol strašnejší ako tento. Bolo to, ako keby mi v jednom okamihu zomreli všetci, ktorých milujem a všetko, čo milujem. Zrazu nemalo žiadny zmysel existovať – no aj predstava, že by som nejestvoval, bola rovnako absurdná. Neviem, či to trvalo hodi-

nu alebo sa mi to len tak dlho zdalo, no v tom vákuu, v tom prázdne zrazu prišlo svetlo do mojej mysle – napadol mi jeden z filozofických argumentov existencie Boha od Tomáša Akvinského: „Každý pohyb má svoju príčinu, je vyvolaný iným hýbajúcim sa bytím a v tom reťazci nie je možné postupovať do nekonečna. V konečnom dôsledku musíme pripustiť jestvovanie prvého hýbateľa, toho, ktorý je príčinou všetkého. Toho dokonalého a od vekov existujúceho bytia – Boha.“ Napadlo mi aj slovo z Rim 1,20 že **Jeho večnú moc a božstvo možno od stvorenia sveta rozumom poznávať zo stvorených vecí.** A v tom „hlasnejšie“ a čistejšie ako kedykoľvek predtým zaznelo aj v mojom srdci: „**Viem, že môj Vykupiteľ žije**“ (Jób 19,25). Znovu ma zaliala Jeho nádherná prítomnosť, ako keď slnko vyjde spoza hustých mrakov. Tak ako Jeho mnohé „zjavenia“, aj toto Jeho „schovanie sa“ vo mne utvrdilo to, čo povedal Dávid: „**Pre mňa niet šťastia bez Teba**“ (Ž 16,2).

Dnes som veľmi vďačný za túto skúsenosť (mimochodom liečba zabrala). Dnes viem, keď počas chvál hovorím Bohu: „**Nedokážem bez Teba žiť!**“ – je to doslovné. Skutočne však nie som nijaký mystik, myslím, že som sa ani len nepriblížil k skúsenostiam, aké mali oni. Mám zoznam chýb, ktoré nemôžem menovať z dôvodu, aby som nepresiahol limit strán určených na toto svedectvo. Ako hovorí apoštol Pavol: „**Nie že by som už bol doko-**

nalý, ale bežím... bežím k cieľu za víťaznou cenou Božieho povolania“ (Filip. 3,12 a 14). Mám vášeň, ktorej som sa upísal – byť nástrojom, byť sprostredkovateľom stretnutia sa so živým Bohom. Ľudia zo sveta hľadajú živého Boha, Jeho dotyk. Viem, ba som presvedčený, že veta: „**Po Bohu žízni moja duša, po Bohu živom**“ (Ž 42,3) nie je len zvolanie nejakého náboženského fanatika spreď 3 tisíc rokov. Toto je, bolo a vždy bude vo-

lanie každej ľudskej duše. Túžim im pomôcť stretnúť sa s Ním.

Ak si to ešte nikdy neurobil, na chvíľu sa zastav a modli sa:

Pane Ježišu Kriste, ďakujem Ti, že si za mňa zomrel na kríži a že si vstal z mŕtvych, aby si mi daroval nový a večný život. Dávam celý svoj život do Tvojich rúk. Prosím Ťa, veď ma životom a prived ma po jeho skončení k Sebe do neba. Amen.

Mgr. Peter Lipták

Čo sa všetko stalo alebo mohlo stať...

Pán farár Lacko mal pred asi 50 rokmi veľmi ťažkú úlohu. Šiel do výlučne katolíckej dediny, kde žil len jeden evanjelik a toho musel pochovať. Dedinčania vtedy (a žiaľ, mnohí aj teraz) považovali evanjelikov prinajmenšom za diablov. Pán farár kázal, potom spieval s kantorom a pozorujúci a hlavne zvedavý dav sa stále viac približoval, lebo ho kázeň začala zaujímať. Na konci už panovali medzi dedinčanmi úsmevy, odchádzajúcemu farárovi a kantorovi urobili špalier a úctivo ich pozdravovali. Pán farár začul reči, že aj tí luteráni budú predsa len kresťanmi, lebo kňaz vyzeral ako iní ľudia, nemal žiadne rohy, ale brat Lacko si najviac zapamätal tieto slová jednej ženičky:

- Ten ich páňko (tak volali kedysi farárov) mal normálne nohy, nie kopytá...

• Napaprčená babka príde z kostola a hovorí vnučke:

- Dnes bolo všetko nanič. Organista sa mýlil, farár spieval falošne a mal dlhú kázeň, čo sa nedala počúvať...

Ale vnučka sa len uškrnie:

- A čo by si chcela za tie dva centy, čo hodíš na oferu do košíčka pri výcho-
de z kostola?

• Ženy vyjdú z kostola a jedna sa pýta druhej:

- Počula si, ako pri kázni Jano strašne chrápal?

- Akoby nie, veď nás všetkých pobudil.

• Učiteľka náboženstva sa pýtala detí, či vedia, čo je to zázrak.

Prihlásil sa Ferko:

- To by bol zázrak, keby ste nám povedali, že zajtra netreba ísť do školy.

• U nás je mnoho krížnych manželstiev. Raz sa chodí do jedného, potom aj do druhého kostola, dospeli to nejako zvládnu, ale deti sú dokonale popletené.

Na istej evanjelickej detskej besiedke bol tiež takýto „exot“.

Všetci sa modlili Otčenáš, ale po Amen dieťa suverénne pokračovalo: Zdravas, Mária...

Zarazilo sa, lebo iní sa nemodlili, akurát vyvažovali oči, lebo doma túto modlitbu nepočuli.

Nuž musela zasiahnuť vedúca besiedky a taktne vysvetliť, že evanjelici sa Zdravas neučia. Ale či to pochopilo aj to dieťa, nie sme si istí.

- Po Silvestri budí matka syna:

- Vstávaj do kostola!

- Mama, ja nejdem!

- Len skoro vstávaj, ti hovorím!

- Joj, mne sa nechce, kamaráti určite po Silvestri nepôjdu a ja musím?

- Samozrejme, že musíš, lebo ty si farár!

- Hovorí jeden cirkevník druhému:

- Predstav si, v kostole som našiel peňaženku plnú peňazí.

- A odovzdal si ju farárovi?

- Zatiaľ nie, lebo neviem, či je to diablove pokušenie alebo ma vypočul Pán Boh.

- Farár z kazateľnice hovorí veriacim:

- Drahí bratia a sestry! Mám pre vás jednu dobrú správu a jednu zlú. Tá dobrá je, že máme dosť peňazí na opravu kostola. Zlá správa je tá, že tie peniaze sú ešte vo vašich vreckách...

- Oféra v kostole po bohoslužbách bola už dlho nízka a tak si farár povedal, že niečo musí vymyslieť. Niečo netradičné, čo musí pomôcť cirkevnej pokladničke. A tak počas kázne rázne povedal:

- Robím to nerád, ale inak nemôžem. Je medzi nami muž, ktorý má hriechny pomer s manželkou jedného nášho cirkevníka. Ak sa v pokladničke na milodary do zajtra neobjaví sto euro, prezradím jeho meno.

Videl vytreštené oči mužov i žien, ale už mu to bolo jedno. Treba opravovať kostol, zvonice a peňazí stále niet.

Keď na druhý deň prerátal peniaze, našiel 25 kusov stoviek a jednu päťdesiatku s pripnutým lístkom:

- Pán farár, pre Pána Boha vás prosím, počkajte do stredy, vtedy budem mať dôchodok...

- Miško po hodine náboženstva hovorí pánu farárovi:

- Pán farár, včera som našiel hodinky!

- Dúfam, že si si ich nenechal.

- Samozrejme, že nie. Vymenil som ich za futbalovú loptu.

vybrala Nora Baráthová

Cirkevný zbor Evanjelickej cirkvi a. v. na Slovensku Kežmarok
srdečne všetkých pozýva na

8. PLES KEŽMARSKÝCH EVANJELIKOV,

ktorý sa uskutoční

v piatok – 5. februára 2016

o 18. hod. v reštaurácii Severka.

Cena vstupenky: 25,- EUR

**Čakajú vás dve večere, tombola, program, hudba
a dobrá zábava.**

**Rakolko je počet plesajúcich z priestorových dôvodov obmedzený.
zakúpte si vstupenky čím skôr na Ev. farskom úrade v Kežmarku.**

Tešíme sa na stretnutie s vami!

Pramene k poznaniu osobnosti Majstra Jána Husa

Jedna z prvých otázok, ktorú si historici pri skúmaní Husovej osobnosti kladú, je: Sú všetky skutočnosti, ktoré sa o Husovi popísali pravdivé a je ich možné historicky zdokladovať? Je dostatok autentických listín, poznámok kronikárov danej doby a historických dokumentov, aby sme mohli celkom

presne opísať život, povahu a charakter tejto dôležitej postavy reformačného hnutia a českých národných dejín? Hneď na začiatku je potrebné poznamenať, že okruh autentických správ je veľmi obmedzený, a tak rôzne dedukcie ohľadom osoby majstra Jána Husa sa ťažko koncipujú.

O Husovom živote v súdobých kronikách sú len letmé zmienky, ktoré nám toho príliš nepovedia. Listinných správ sa tiež zachovalo veľmi málo. Tie sa týkajú len určitých jednotlivostí. Pre Husov pobyt v Kostnici a pre jeho odsúdenie je veľmi dôležitá správa Petra z Mladoňovic, ktorý bol pisárom Jána z Chlumu. On opisuje pohnuté chvíle Husovho uväznenia, vypočúvania, ale i smrti, ktorej sa stal očitým svedkom. Veľmi veľkú cenu má Husova korešpondencia. Zachovalo sa okolo 150 listov odoslaných i prijatých. V týchto lis-

toch sa nachádzajú cenné Husove názory i správy o jeho priateľoch i nepriateľoch. Z nich sa ďalej dozvedáme o Husových pocitoch, duševných bojoch pri rôznych rozhodovaniach, aby tak neporušil Kristove príkazy a nezaťažil svoje svedomie.

Jednu veľkú medzeru o Husovi však nemožno zalepiť. Protokoly z kostnického snemu, z Husovho vypočúvania – tie sa stratili. Vieme len toľko, že tieto protokoly zachytávali presné výpovede. Na jednej strane Husove a na druhej strane žalobcov. V konečnom dôsledku to bola aj povinnosť súdu, pretože pri klasickom kanonickom procese platil princíp písomnosti, kde sa uznávala zásada: „*Quod non est in actis, non est in mundo*“ – čo v preklade znamená: „Čo nie je v spisoch (aktách), nie je na svete“. Čo sa stalo so súdnymi spismi Husovými, to nikto nevie. O týchto veciach môžeme len vysloviť niekoľ-

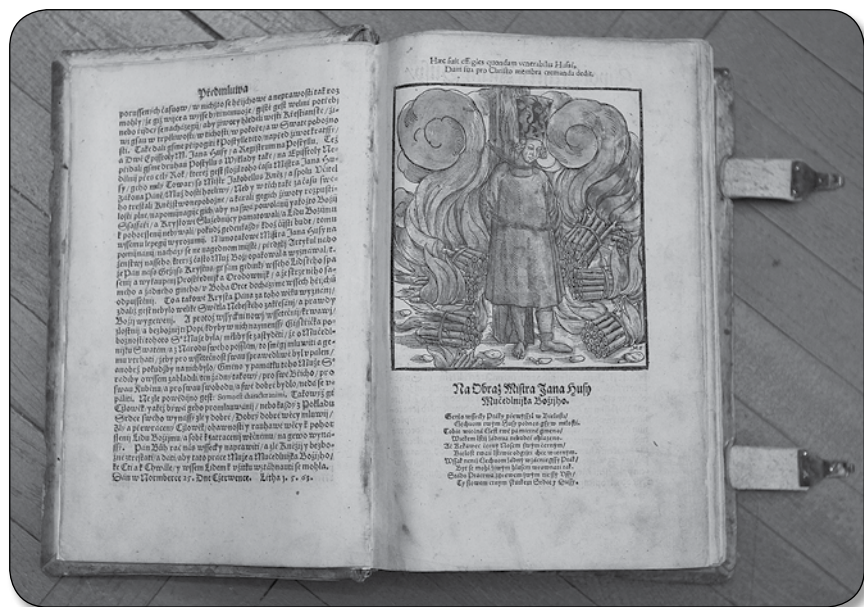
ko domnienok, kde by sa mohli skrývať. Nikto z historikov a bádateľov sa doposiaľ na ne neodvolal. Úradné protokoly z Husovho vypočúvania zmizli, a to nevieme kedy a ani kde. Možno vyjadriť domnienku, že po Husovej poprave zostali v Kostnici, kde sa stratili.

Pre spoznávanie Husa ako historickej postavy reformačného hnutia nám zostávajú len jeho spisy a jeho literárne dielo, z ktorého poznávame niektoré údaje o jeho sporoch, jeho názory na teologické, právne a filozofické otázky. Dokonca z jeho spisov sa dá krásne spoznať, ako sa rozvíjalo jeho teologické myslenie. No samotné Husove spisy neboli doposiaľ podrobené odbornej kritike a niektoré vôbec nie sú vydané a zostávajú prístupné iba v rukopisoch, aj keď je dlhodobou snahou belgického vydavateľstva BREPOLs vydať kompletne Husovo dielo tzv. *Opera omnia* v impozantnej sérii: *Corpus Christianorum*.

Zhodnotiť osobnosť Majstra Jána Husa je dosť komplikované vzhľadom na chýbajúce dokumenty. Okrem toho Husove spisy nie sú zachované v jeho vlastnoručných záznamoch. Len okolo päť dokumentov historici pripisujú jeho ruke – a tie sú v skutočnosti nepodstatné, pretože sú to univerzitné úradné záznamy v Dekanskej knihe z čias, keď bol dekanom slobodných umení v roku 1401-1402. Potom je to prepis Wyclifových traktátov, ktoré si urobil pre svoju vlastnú potrebu v roku 1398 a Opis prejavu francúzskeho

diplomata H. Boneta ku kráľovi Václavovi IV. z roku 1339. Zachovali sa aj koncepty prejavov, ktoré sa chystal predniesť na kostnickom koncile. Husovo dielo je známe prevažne len z opisov, ktoré uskutočňovali pisári, nie však s dostatočnou presnosťou. Niektoré diela sa zachovali iba v jednom opise, iné máme vo viacerých, na ktorých vidno rozdiely v prepisoch. A tak dochádzalo k rozličným odchýlkam. To záležalo od toho, do akej miery bol pisár vzdelaný a zároveň pozorný. Je známe, že traktát *De ecclesia* (O cirkvi), bol nadiktovaný v Betlehemskej kaplnke 80 pisárom.

Husove spisy a rôzne diela sa k štúdiu nenachádzajú len v archívoch a historických knižniciach v Českej republike, ale aj za jej hranicami. Rôzne európske knižnice disponujú bohatými Husovými zbierkami. Medzi ne patrí aj naša Lyceálna knižnica v Kežmarku, ktorá má vo vlastníctve Husovu postilu z roku 1564 vytlačenú v Prahe v Melantrichovej tlačiarni. Vzácné spisy českého predreformátora sa nachádzajú aj v Stockholme vo Švédskej kráľovskej knižnici. Tieto materiály sa na územie Švédska dostali po skončení tridsaťročnej vojny ako vojnová korisť. Najvýznamnejšou zahraničnou knižnicou s opismi Husových spisov je však Národná knižnica vo Viedni. Rôzne rukopisy či jednotlivé kódexy sa nachádzajú aj na veľmi odľahlých miestach Európy ako je španielska Sevilla či taliansky Neapol.

Nie všetko, čo sa považovalo za Husovo dielo, je skutočne aj Husovým dielom. Dôkladná textová kritika dospela k záveru, že niektoré spisy sú pochybné. Hoci sa v nich prejavuje Husov duch a spôsob jeho práce, na druhej strane vykazujú znaky, ktoré Husovi nepatria. Sú to rôzne vložené úseky, prevzaté od iných autorov, alebo doktrínálne tvrdenia, ktoré odporujú Husovmu učeniu. Takýmto príkladom je tzv. *Traktatus responsivus* - *Traktát odpovedí*, (*responso* = *odpoveď*, *odzva*, *hlas*), ktorý bol dokonca vydaný ako Husovo dielo, ale neskoršie bolo dokázané, že autorom tohto traktátu je Jakoubek ze Stříbra. Iným príkladom neistoty sú betlehemske kázne z rokov 1410-1411, ktoré sú zachované v dvoch verziách, ale ani jedna z nich nie je dielom samotného Jána

Husa. Sú to záznamy dvoch rôznych poslucháčov, ktoré síce obsahovo vystihujú Husa, ale ich texty nie je možné považovať za Husovo dielo.

A tak mnohé spisy, ktoré sa zachovali a ktorým sa pripisovalo Husovo autorstvo, je potrebné označiť za pochybné, či niektoré je potrebné úplne vylúčiť. A preto Husovo literárne dielo sa nedá uzavrieť a ešte dlho potrvá, kým sa podari bezpečne rozoznať, čo pochádza od Majstra Jána Husa, a čo nie.

Je potrebné však podotknúť, že najatí pisári neboli vždy presní v opisoch. Niekedy nerozumeli predloham a súvislostiam, preto častokrát texty upravovali podľa svojho uvažovania. Stávalo sa, že niekedy aj z neďbanlivosti či lajdáckosti vynechali nejaký odsek, či riadok, alebo naopak vsunuli časť iného textu, ktorý

podľa ich presvedčenia alebo na prianie objednávateľa rukopisu mal pôvodné znenie doplniť. Niekedy sa stávalo, že samotný majiteľ rukopisu si dal urobiť opis svojho textu pre svoju potrebu a podľa svojho záujmu či poznania vstupoval do pôvodného textu a upravoval ho. V týchto súvislostiach je potom veľmi ťažké dopátrať sa k pôvodnému textu, ako ho nadiktoval alebo priamo napísal Hus.

Prevažná časť Husovej literárnej pozostalosti je napísaná v jazyku stredovekých vzdelancov – čiže v latinčine. Iba štyri zväzky Husových zbraných spisov z predpokladaných 25 sú písané po česky. Husovmu českému písomnému prejavu venovala značnú pozornosť literárna história a jazykoveda. Husova čeština je do značnej miery vzorom vtedajšieho jazyka i štýlu. Hus sa usiloval o čistotu jazyka a odmietal germanizmy. Z toho vyplýva, že svojim poslucháčom chcel dať poučenie – výklad v jazyku, ktorému rozumeľi. S tým súvisí i známa *Orthographia Bohemica* – traktát o českom pravopise. Je to prvá učebnica pravopisu v slovanských jazykoch.

Hus častokrát býva považovaný za bojovníka proti Nemcom a rovnako ho aj niektorí nemeckí autori obviňujú zo zaujatosti voči nemeckému národu. Je potrebné v tejto súvislosti poznamenať, že Hus bol zaujatý voči Nemcom len počas pôsobenia na Karlovej univerzite, a to kvôli výhodnejšiemu postaveniu českého národa, ktoré si vydobyli Kutnohor-

ským dekrétom. Hoci sa v jeho spisoch a prejavoch objavujú rôzne nárážky na vzťah k Nemcom, bolo by však omylom myslieť si, či dokonca ho považovať za nejakého nacionalistu v zmysle, ako sa tomu rozumelo od začiatku 19. storočia. Stredovek ani zďaleka nepoznal národnostné napätie a národnostné boje, ktoré sa stali nebezpečnou rozbúškou v novej dobe. Napriek tomu Hus vystupoval ako rýdži Čech. Nebolo mu ľahostajné postavenie českého stavu na univerzite, či vo verejnom živote, nebol však zaujatý alebo predpojatý nepriateľstvom k druhej strane.

Veľmi charakteristické je však jeho vystúpenie v kostole sv. Michala v roku 1402, keď Čechov karhal, že nebránia svoje kráľovstvo pred nepriateľským vpádom cudzích vojsk, veď aj psy a hady sa vedia brániť. Majster Ján Hus sa tak stal vynikajúcim predstaviteľom českej kultúry a spoluprotvorcom rozvoja českého jazyka.

Použitá literatúra:

- Kronika Českých zemí. Praha, Fortuna Print, 1999.
- Kantůrková, Eva.: Jan Hus. Praha, Ideál, 2008.
- Kejř, Jiří: Ján Hus známý i neznámý. Univerzita Karlova v Praze, Nakladatelství Karolinum, 2015.
- Kejř, Jiří: Husův proces. Praha, Vyšehrad, 2000.
- Liška, Vladimír: Husitství – lesk a bída české reformace. Olomouc, Fontána, 2009.
- Pogius: Výslech, odsouzení i upálení Mistra Jana Husa. Vydal K. O. F. C.
- Soukup, Pavel: Ján Hus život a smrt kazatele. Praha, Nakladatelství Lidové noviny, 2015.
- Šmahel, František: Ján Hus, život a dílo. Praha, Argo, 2013.

Roman Porubän

Podakovanie Ľubičanov

Ja som vinný kmeň a vy ste ratolesti...

Je vianočný čas. Medzi ľuďmi rezonujú najhlbšie city a onedlho svet vstúpi do nového roka, v ktorom budeme bilancovať všetko, čo sme prežili. To čaká aj filiú Ľubica, kde sa pravidelne stretáva malé spoločenstvo veriacich každú druhú nedeľu na bohoslužbách a rôznych iných príležitostiach.

Za posledné roky naša filia prežíva akúsi „renesanciu“, ktorá sa predovšetkým prejavuje na duchovnom živote celých rodín. Tešíme sa, že hlavne deti – konfirmandi sa postupne zapájajú do práce v cirkvi a vznikli aj pekné priateľstvá a aktivity s kežmarským dorastom.

Pozrime sa však na chvíľu do minulosti. Počas predchádzajúceho režimu ako všade, tak aj v Ľubici bola doba, keď mnohí z rôznych príčin sa nepodieľali na zborovom živote. Nie vždy mohli. No i napriek neprajnému režimu našli sa ľudia, ktorí Bohu za každých okolností dôverovali a starali sa o celý chod cirkevného zboru. Boli to hlavne sestry Sisková, Havírová, Horváthová, brat Lumzer, Horváth, Klein, Knot a iní. Neraz mali obavy, že po nich nebude mať kto prevziať službu v cirkevnom zbore. Častokrát nám na brigádach hovorili: *„Tu kukaj, jak pratam a co robim, lebo po nás to budeš robiť ty.“* A my ako deti sme si zakaždým pomysleli: *„No iste!“* a neprikladali sme tomu skoro žiadnu vážnosť. No keď sme dospelí, ich slová nám stále rezonovali v ušiach. Dnes sme vďační za všetky ich pripomienky a dobre mienené rady, ktoré do nás ako detí zasiali a zároveň nás naučili, ako je dôležité prevziať zodpovednosť a stať v službe cirkvi a Kristovho evanjelia.

Pred 18 rokmi prišiel do nášho Cirkevného zboru v Ľubici kaplán Roman Porubän, dnes senior Tatranského seniorátu, zástupca biskupa Východného dištriktu a zborový farár v Kežmarku, ktorý začal vyučovať evanjelické náboženstvo na Základnej škole v Ľubici. Dovtedy sa učilo len v Kežmarku. Deti boli odrazu šťastné, že nemusia chodiť na vyučovanie náboženstva do Kežmarku. Postupne sa im začal venovať a pozýval ich na rôzne aktivity, ako sú výlety, víkendové stretnutia a dorast. Tak sa vytvorili pekné priateľstvá s Kežmarčanmi a my aj prostredníctvom detí sme začali vnímať duchovný život v našej filii trochu inak ako doposiaľ. Veď dovtedy sme sa nezúčastňovali okrem nedeľných bohoslužieb skoro žiadnych aktivít cirkevného zboru, ako sú zborové dni, modlitebné týždne, či iných aktivít konaných v senioráte či dištrikte.

Rok 2015, ktorý sa blíži do svojho cieľa, bol pre nás bohatým rokom na rôzne duchovné aktivity, čím sa i naša filia obohatila, a tak stala krajšou, živšou a duchovne bohatšou. O tom svedčí aj jedna reakcia na Facebooku z detského plesu, ktorý sa konal 11. apríla v spoločenskom dome CULTUS: *„Krásne, tie detičky sú budúcnosť. Pamätám časy, keď v kostole bývalo 10 ľudí a nie-*

kedy aj 5. Strašne sa teším, že Lubica sa tak rozrástla a nezaniklo všetko ako napríklad vo Vrbove a inde na okolí (K. Grosošová).“ Výsledok bol skutočne jedinečný a pre naše deti veľkolepý.

Dňa 17. mája sa uskutočnila v našom kostole slávnosť konfirmácie, z ktorej sme sa všetci tešili. Väčšinu konfirmandov tvorili Lubičania. Už tretí rok začíname nový školský rok slávnostnými bohoslužbami, na ktorých deti prijímú požehnanie do prác, ktoré ich čakajú v škole. Aj počas štedrovečerných služieb Božích nás každý rok potešia svojim vystúpením, ktoré zakončí Dávid Jedrušák zaspievaním nejakej vianočnej piesne.

Naše veľké poďakovanie patrí predovšetkým Pánu Bohu, ktorý nám poslal do cirkevného zboru brata farára Porubäna, cez ktorého službu prijímame mnohé požehnanie pre svoj život i život svojich rodín, v ktorých veríme, že vyrastá nová budúcnosť. A tak máme nádej, že aj po nás bude mať kto prevziať bremeno služby v lubickom kostole. Dúfame, že služba nášho brata farára bude medzi nami ešte dlho požehnanou, pretože si uvedomujeme, čo všetko skrze neho prijali naše deti a my s nimi. A to nie je určite samozrejmosť, aj keď vieme, že on by na to hneď biblicky odpovedal: „**Neužitoční služobníci sme! Čo sme boli povinní vykonať, vykonalí sme**“ (L 17,10).

Na záver vám všetkým prajeme požehnané a Božou milosťou naplnené vianočné sviatky. V novom roku nás, Lubičanov, čaká jedna veľmi dôležitá udalosť, a to 230. výročie pamiatky posvätenia chrámu, ktoré sa uskutočnilo 3. septembra 1786. Už teraz vás všetkých srdečne pozývame do Lubice, aby sme opäť mohli prežiť v spoločenstve cirkvi požehnané chvíle.

Cirkevníci z Lubice

Slávni evanjelici v Kežmarku XI.

PRAETORIUS Dávid (1577 Kežmarok – 1646? 1654? Kežmarok) získal titul magistra na akadémii v Rostocku v roku 1608. Tu aj privátne vyučoval. Po skončení štúdií bol ešte r. 1608 pozvaný za rektora kežmarskej školy, kde pôsobil v r. 1608 – 1646. Mal pekný vzťah k žiakom – jeho najúspešnejším študentom bol Dávid Frölich, s ktorým si vymenili ďakovné verše a jeho bývalý študent ho nazval ctihodným starcom a najväčším polyhistorom v Uhorsku. Praetorius so žiakmi chodil do Tatier, písal pre nich príležitostné hry. Ako spomína Frölich, chodievali spolu aj do lesa - dvakrát do roka so zástavkami a bubnami, čo bola predzvesť niekdajšieho majálesu. V lese narezali prúty, zbierali rastliny a jahody.

Praetorius bol priateľom už Frölichovho zaťa a lekárnik a Bartolomeja Bertrama, ten oboch zasväcoval do tajomstiev alchýmie. Keď už Praetorius nemohol chodiť, pretože mal údajne silnú reumu, vynášali ho do záhrady, resp. na priedomie, aby videl Tatry.

RÁZUS Martin (1888 Vrbica pri Liptovskom Mikuláši – 1937 Brezno), neskôr známy slovenský literát a politik, chodil na kežmarské gymnázium (lyceum) v r. 1903 – 1907. O jeho zážitkoch sa dozvedáme zo životopisného románu Maroško študuje.

„Študentský život má v tomto meste svoju dávnu tradíciu ako

v prastarom Heidelbergu... Je tu zachovalý hrad z kuruckej doby, mnoho pekných dievčat a krásne okolie. Tu je to už ináč ako na meštianke. Ozajstný výber národov: Nemci, Maďari, Slováci, Rusi, Židia, ba i jeden Rumun. A to všetko v jednej triede. Tu sa už musí hovoriť nejakou spoločnou rečou... A tak sa hovorí maďarčinou. I to dosť mizernou. Kežmarok je totiž staré nemecké mesto.”

Rázus patril prospechovo k najlepším žiakom. Exceloval hlavne na matúre, kde len piati skončili s výborným prospechom. No patril aj k najchudobnejším žiakom školy. Od 6. ročníka až po 8. ročník bol oslobodený od platenia školského poplatku a poberal štipendiá.

O Rázusovi píše aj jeho spolužiak z oktávy Gejza Altmann: „Rázus... nemal peniaze – bol chudobný ako kostolná myš. Často sa mu nepodарило pokryť ani najnutnejšie...Ešte dnes

vidím, ako neprimerane oblečený v zimné ráno ponáhlal sa do školy...”

Keďže internáty v tej dobe v Kežmarku neboli, študenti bývali v tzv. komorách, ktoré im prenajímali chudobnejší Kežmarčania, aby si takto privyrobili. Rázus býval v komore na Hlavnom námestí č. 86 – r. 2008 bola na tomto dome odhalená pamätná tabuľa.

V poslednom gymnaziálnom ročníku sa národnostné trenice ešte viac zostrili. Rázus nebol ochotný si dať maďarskú trikolóru, nespieval ani maďarskú hymnu. Na to jeho maďarónski spolužiaci odmietli jeho foto dať na spoločné tablo a vyhlásili proti Rázusovi bojkot. Altmann, ktorý prišiel do Kežmarku už len do oktávy, vykresľuje Rázusa takto: „Martin Rázus... už hneď na začiatku školského roku bol mi nápadný svojím zovňajškom – skromne oblečený, tichý, plavovlasý a modrooký, skúmvavý mládenec so sympatickými črtami tváre a mocného vzrastu, ktorý mi pripadal ako symbol prasiľy svojho vlastného národa.”

Rázus chcel ísť pôvodne po skončení gymnaziálnych štúdií na právo, ale matka povedala, že nebude robiť na človeka, ktorého ľudia preklínajú. Tak si vybral kňazskú dráhu. Študoval teológiu v Bratislave a v škótskom Edinburghu. Ako farár pôsobil v Modre, Pribylíne, Moravskom Lieskovom a napokon v Brezne. Bol členom a od r. 1929 až do smrti predsedom Slovenskej národnej strany, ktorá však nenaplnila jeho nádeje a ciele.

Písal poéziu – za svojho života vydal desať zbierok, drámu i prózu, v ktorej dominoval historický román (Júlia, Krčmársky kráľ, Odkaz mŕtvych...) Najznámejšie sú jeho životopisné diela Maroško (1932) a Maroško študuje (1933).

SCHMITZ Ján Juraj (1765 Kežmarok – 1826 Bialsko-Biala v Poľsku) študoval v Kežmarku a na univerzite v Greifswalde. Po ukončení školy sa vrátil do rodného mesta, kde bol v r. 1787 – 1789 pedagógom školy. Odtiaľ odišiel za farára do Veľkej Lomnice, kde pôsobil v r. 1789 – 1806. V tom období bol aj seniorom. R. 1806 prešiel z Lomnice do Bialska, kde sa stal moravsko-sliezskym superintendentom. Uhorsko opustil zrejme preto, lebo bránil samostatné rozhodovanie farárov pred zásahmi svetských inšpektorov. Písal po nemecky – vydal príležitostné kázne a svetskú lyriku.

SCHOLCZ (SCHOLTZ) Frisch (1831 Ruskinovce – 1911 Kež-

marok) ľudovú školu skončil v rodnom mestečku, odkiaľ prešiel na lýceum do Kežmarku, po 8 rokoch štúdií a po matúre odišiel na evanjelické kolégium do Prešova na štúdium teológie a filozofie. V r. 1857-58 študoval teológiu, literatúru, históriu a filozofiu na univerzite v Jene. Hoci mal možnosť stať sa farárom a pôsobiť mimo územia Spiša, vrátil sa do mesta svojich stredoškolských štúdií – do Kežmarku. Tu v rokoch 1858 – 1893 pôsobil na gymnáziu (stále nazývaného lýceum) ako veľmi obľúbený a ľudský profesor maďarčiny, nemčiny a dejepisu. Určite aj z tých dôvodov bol v rokoch 1870 – 1879 a 1888 – 1891 zvolený za riaditeľa školy. Po roku 1893 odišiel do dôchodku, avšak do smrti zotrval v Kežmarku. Býval v dome na dnešnej Ulici Dr. Alexandra č. 12.

Scholczovým obľúbeným žiakom bol Pavol Országh Hviezdoslav, neskôr najväčší slovenský básnik, ktorý v Kežmarku študoval v r. 1865 – 1870. Dokonca Hviezdoslav jeden školský rok 1868/69 býval v dome prof. Scholcza. Na profesora spomína takto: „Miláčikom ale zvlášť som bol Scholczovým. Bol predsedom maďarského takzvaného Önképzőköru, kam som prinášal zhusťta maďarské verše...” Tento krúžok vznikol z iniciatívy prof. Scholcza v r. 1862, ktorý bol jeho predsedom v r. 1862 – 1868. Spomína i na to, že ho profesor neraz pozval na pivo, čo bolo pre obyčajného študenta veľkým vyznamenaním.

Aj Scholcz bol literárne činný – písal po maďarsky i nemecky verše, prózu, hry, ale aj historické články. V rokoch 1882 – 1897 pôsobil ako jeden z hlavných redaktorov kežmarského týždenníka Karpathen-Post. Publikoval aj v iných maďarských a nemeckých časopisoch. Pracoval aj v predstavenstve miestnej evanjelickej cirkvi.

Odpočíva na miestnom historickom cintoríne. Dňa 4. októbra 1931 profesorovi Fridrichovi Scholczovi odhalili na budove lýcea pamätnú tabuľu, ktorá, našťastie, prežila všetky režimy až do súčasnosti.

SCHWARTNER Martin (1759 Kežmarok – 1823 Pešť v Maďarsku) pochádzal zo starej kežmarskej bohato rozvetvenej rodiny s variantmi mien Schwartner, Svartner, Schwartner, Schwantner, Schwardtner, Schwadtner atď. Rodina sa v Kežmarku spomína už r. 1470.

Mladý Martin študoval na gymnáziách v Kežmarku (1772), Brati-

slave, Šoproni a na univerzite v Göttingene, kde študoval históriu, diplomatiku a štatistiku. Pôvodný úmysel Schwartnera – stať sa evanjelickým farárom – sa nesplnil. V r. 1784 – 1786 bol profesorom a konrektorom kežmarského gymnázia, kde prednášal históriu a štatistiku, ktorá sa jeho zásluhou zaviedla aj do učebných osnov tejto školy. Potom učil na gymnázii v Šoproni, napokon r. 1786 prešiel do Pešti, kde na univerzite ako profesor prednášal diplomatiku a heraldiku a bol aj kustódom univerzitnej knižnice. Tu pracoval na náčrte štatistiky uhorského kráľovstva, pričom štatistiku definoval ako samostatnú vednú disciplínu. Paradoxom je, že katedru štatistiky peštianskej univerzity, o ktorú sa uchádzal r. 1803 a 1810, nedostal, hoci sa stal zakladateľom modernej uhorskej štatistiky. Rozšírené dielo o štatistike v Uhorsku – Statistik der Königreichs Ungarn I. – III., Buda 1809 – 1811 (prvá práca svojho druhu v Uhorsku, preložená aj do francúzštiny) získalo aj kráľovskú odmenu, hoci v knihe poukazyval na zaostalosť Uhorska. Schwartner napísal aj prvú latinskú učebnicu diplomatiky. Celkovo napísal 5 kníh v nemčine a latinčine. Za svoje diela a priekopnícku prácu bol povýšený panovníkom Františkom I. v r. 1800 do zemianskeho stavu (hoci jeho rodina bola zemianska) a dostal samostatný erb: v modrom štíte na zelenom vrchu je kráľovská koruna, z nej vyrastá muž v čiernych ša-

tách so zlatým šnurovaním a opaskom, v pravej ruke má tasenú šabľu, v ľavej pootvorenú knihu – tá istá figúra, ale so zatvorenou knihou, je aj v klenote.

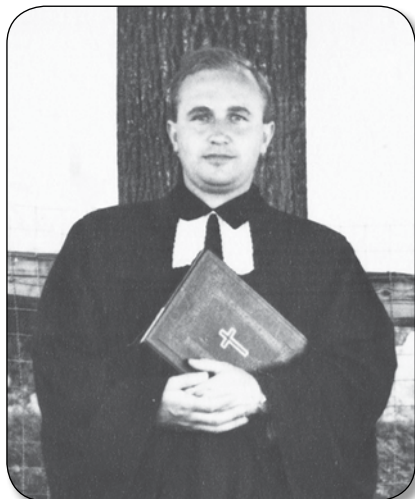
So svojím rodným mestom bol stále v styku, keď r. 1806 vznikla v meste Literárna spoločnosť, ktorá zhromažďovala domáce a zahraničné knihy, noviny a časopisy. Schwartner prostredníctvom zakladateľa Jána Genersicha, profesora lýcea, bol v stálom styku so spolkom, ktorého členmi boli napr. národohospodár Gregor Berzevici, profesori Podkonický, Mihálik atď. Schwartner nezabudol ani na kežmarské lýceum. R. 1823 mu daroval svoju 12 000-zväzkovú cennú knižnicu a vysoký finančný obnos 15 000 zlatých na systematické dopĺňovanie kníh. Podobnú finančnú pomoc poskytol aj ako veno chudobným kežmarským dievčatám (pritom sa do konca života neoženil) a chudobným študentom zo Spiša. R. 1815 bol za svoju činnosť vyznamenaný Zlatou dózou.

SMITH Amandus Viliam, Dr. (1754 Vratislav v Poľsku – 1838 Kežmarok) doktorát medicíny a magistrát farmácie získal po štúdiách vo Viedni. Od 1787 pôsobil ako praktický lekár vo Viedni, koncom 18. storočia pracuje už v Kežmarku ako mestský lekár a o účte k nemu hovorí fakt, že bol zvolený aj za senátora mesta. Býval zrejme na dnešnom Hlavnom námestí v dome č. 90. Bol jeden z prvých,

čo sa snažili o založenie všeobecnej mestskej nemocnice, k čomu r. 1807 vydal výzvu tlačou. Zaujímala ho hudba a literatúra, mal bohatú knižnicu a niekoľkokrát obohatil darmi svojich kníh kežmarskú lýceálnu knižnicu. R. 1818 daroval kežmarskému lýceu 492 titulov rozličného obsahu a 513 medicínskych titulov a 7 chirurgických nástrojov. V r. 1787 – 1797 vydal vo Viedni štyri medicínske diela.

SOMMER (SUMMER, SUNNER) Ján (okolo 1520 Kežmarok – ? Kežmarok) školu navštevoval v Kežmarku, univerzitné štúdiá absolvoval vo Wittenbergu, kde mu ešte r. 1541 poslali z Kežmarku pozvanie za učiteľa. Do Kežmarku sa však vrátil až r. 1543 a pôsobil na nej do r. 1546 a toho istého roku bol zvolený za evanjelického farára. Podľa systému Filipa Melanchtona, svojho učiteľa a priateľa z Wittenbergu, začína Sommer vyučovať aj v Kežmarku. Základy Melanchtonovej školy predstavoval kresťanský humanizmus a návrat ku klasikom. Cieľom jeho vzdelávania bola „múdra a výrečná zbožnosť“ (sapiens atque eloquens pietas). Študenti boli rozdelení do troch oddelení. V prvom sa po latinsky vyučovalo čítanie, písanie a základy latinskej gramatiky, v druhom a treťom sa vyučovala latinčina, gréčtina, hebrejčina, rétorika, poetika a veľký dôraz sa kládol na čítanie klasickej literatúry. Prednášala sa aj dialektika, matematika a nechýbal ani spev.

Hlavným vyučovacím predmetom bolo náboženstvo podľa učenia Dr. Martina Luthera. Melanchton pracoval metódu, ktorou sa vyučovalo na mestských latinských školách a zmenil tieto školy na klasické gymnáziá.

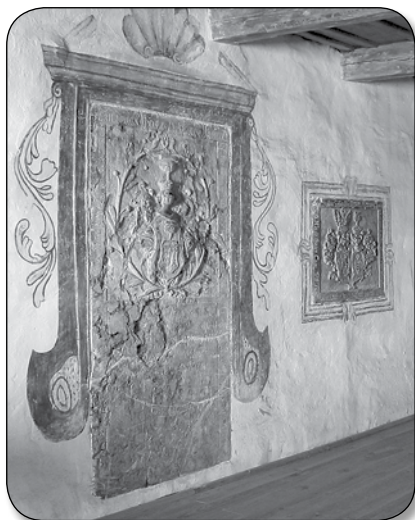

SPIŠÁK Ondrej (1915 Ochtná – 1979 Bratislava) teológiu vyštudoval v Bratislave. Do Kežmarku bol ustanovený 1. októbra 1939, ani nie mesiac po svojej ordinácii. Mladý kaplán dostal za úlohu zorganizovať slovenský evanjelický misijný zbor, pretože v Kežmarku a blízkom okolí boli len nemecké zbory. Celkovo mal na starosti vyše 20 miest a obcí. Napriek ťažkostiam dňa 28. apríla 1940 vznikol oficiálne v Kežmarku Slovenský evanjelický a. v. cirkevný zbor. Počas vojny sa O. Spišák zastával Židov, v r. 1940 – 1944 podľa matriky pokrstil celkovo 153 Židov zo Slovenska, Poľska, Ukrajiny, Rakúska a Maďarska.

Po vojne sa zase staral o Nemcov, z ktorých mnohých nevinne areštovali i odsúdili. Začal doslova bojovať aj o lýceum, ktoré sa automaticky považovalo za nemecké a našťastie len vďaka zdravému rozumu nebola v ňom zlikvidovaná lyceálna knižnica – najväčšia školská historická knižnica v strednej Európe. Hrozilo jej však vysťahovanie – do budovy lýcea sa mal umiestniť učňovský internát. Farár Spišák presadil, že sa tak nestalo, a tak isto sa zaslúžil o to, že sa bohoslužby mohli i naďalej konať aj v drevenom kostole, ktorý sa mal považovať len za pamiatku.

Priamosť a nekompromisnosť farára Spišáka zapríčinila, že sa dostal do rozporu s viacerými verejnými a straníckymi činiteľmi. Ich odpoveď prišla skoro: dňa 1. novembra 1952 mu odňali štátny súhlas na pôsobenie v Kežmarku a v celom Východoslovenskom kraji. Po odňatí súhlasu bol pol roka bez miesta a platu. Po zamietnutí jeho odvolania bol r. 1953 ustanovený za námestného farára do Matúškova, kde pôsobil 25 rokov. V kňazskej službe ostal 39 rokov.

SPONER (SPANER) Anton (? Kežmarok – 1754 Kežmarok) pochádza z rodiny, ktorá žila v Kežmarku už v 16. storočí. Anton pôsobil ako vychovávateľ v rodine notára Jakuba Kraya, ktorý si dobre všimol jeho kvality a aj Krayovým pričinením sa stal Sponer r. 1703 vice-notárom, r. 1709 dokonca hlavným

notárom. Ako jeden z mála obyvateľov Kežmarku evanjelického viero-
vyznania dával verejne najavo svoje sympatie voči cisárovi a možno aj preto sa mu darilo vybavovať mestské záležitosti na panovníckom dvore. R. 1732 bol dokonca zvolený za senátora. Anton bol aj mecénom miestnej evanjelickej cirkvi – jeho náhrobný kameň sa nachádza v sakristii dreveného artikulárneho kostola. Od r. 1702 mala rodina erb: V červenom štíte erbu je zelené trojvršie, zo stredného vrchu vychádza zlatá koruna, nad ňou je uhorský znak v prirodzených farbách, z neho sa dvíha palmový strom, na ktorom leží stĺp. Klenotom je podobná palma so stĺpom.

STEINER Samuel (1809 Kežmarok – 1887 Kežmarok) študoval teológiu a právo na kežmarskom lýceu, pokračoval v štúdiách na teologickej fakulte vo Viedni. Odtiaľ

sa r. 1835 vybral na cesty po Európe a v Nemecku pokračoval v štúdiách na univerzite v Jene, kde chodil na prednášky z didaktiky, teológie, filozofie, ale aj prírodných vied. Po návrate do vlasti sa stal r. 1838 farárom v Smolníku, odkiaľ ho r. 1840 zavolalo kežmarské lýceum, kde pôsobil ako profesor teológie i prírodných vied v r. 1840 – 1874. V r.

1843 – 1844 a 1867 – 1870 bol rektorom, resp. direktorom školy. Vykonaval aj úrad efora (správcu) alumnea, ktorému v testamente daroval vyššiu sumu. Steiner bol aj literárne činný. Napísal viacero filozofických kníh v nemčine a maďarčine. Pochovaný je na kežmarskom historickom cintoríne.

Nora Baráthová

Šestnásty pokus

Pri pečení zákuskov mi stále zuní v ušiach jedna reklama, samozrejme nie kvôli výrobku, ktorý propaguje, ale kvôli tomu, čím sa pečenie pre nás neprofesionálov, ale i profesionálov častokrát stáva. Časť tohto reklamného sloganu znie: „Pečenie je radosť.“ Som presvedčený, že pre mnohých je pečenie skutočne radosťou, ktorá sa v našom živote prejavuje o to viac, ak náš zákusok našim blízkym a priateľom chutí a ak nás aj niekto pochváli, že to bolo skutočné nielen dobré, ale dobre to aj vyzeralo.

Počas leta som piekol spolu s mojimi pomocníkmi 36 druhov koláčov na svadbu našej cirkevníčky, ktorej som sa potom zúčastnil s bratom farárom Miroslavom Erdingerom, keďže sme mladý pár spoločne sobášili a udelili im aj požehnanie pre manželský život v novom kostole. Človeku dobre

padlo, keď videl ako sa tácky, na ktorých boli poukladané zákusky, čochvíľa vyprázdnil. Vtedy som si pomyslel, že i takýmto spôsobom by som sa asi uživil. Pochvál na adresu nášho cukrárskeho kolektívu sa dostalo viac než dosť. A to človeka nielen potešilo, ale aj motivovalo do ďalšej práce. Takže všetkým tým, ktorým naše zákusky chutili, srdečne ďakujeme.

V dnešnej internetovej dobe nie je problém stiahnuť si hocijaký zákusok, či dokonca pustiť si videoprezentáciu postupných krokov pečenia. Samozrejme, že po takýchto možnostiach siahne iba ten, pre koho sa pečenie stáva radosťou a chce urobiť druhým radosť. Ak ku tomu nemáme vzťah, tak sa väčšinou stávame len konzumentmi toho, čo nám tí druhí chutného pripravlia.

Po roku vám opäť ponúkam nejaké zákusky, ktoré by nemali byť náročné na prípravu a určite ich zvládne aj začiatočník.

Nepečený čokoládový koláč

Suroviny: 250g rastlinného tuku Hera; 500g sušeného mlieka; $\frac{3}{4}$ pohára vody; 1,5 pohára cukru (350g); 5 lyžíc kakaa; 6 balení sušienok (600g); 200g sušeného ovocia a orieškov, 200 g čokolády na varenie

Pracovný postup: Do hrnca dáme vodu, pridáme Heru, kakao, cukor a čokoládu. Všetko na miernom ohni miešame, kým sa masa nespojí.

Rozdrobíme 4 balenia sušienok (Marína alebo BB keksy) v rukách a potom rozdrvíme piestom alebo zomelieme; ak máme kuchynský robot, môžeme ho použiť na drvenie sušienok.

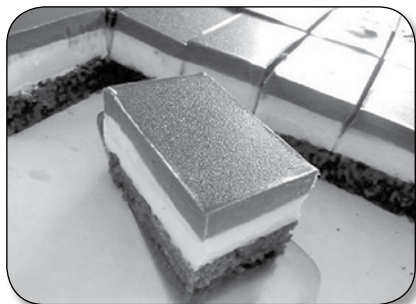
Kakaovú hmotu vložíme do misy, a za stáleho miešania šľahačom pomaly pridávame sušené mlieko.

Rozdrvené sušienky pridáme do pripravenej kakaovej hmoty a zamiešame polievkovou lyžicou. Výsledná hmota musí byť veľmi hustá.

Pretriedime orechy a sušené ovocie, ktoré vysypeme do hustej masy.

Polovicu hmoty vložíme do formy a navrch položíme alebo povtláčame sušienky. Na to dáme zvyšok hmoty a opäť položíme alebo povtláčame sušienky. Hotovú masu necháme vychladnúť.

Monte rezy

Suroviny na cesto: 4 vajcia, 4 lyžice kryštálového cukru, 4 lyžice polohrubej múky, 4 lyžice teplej vody, 2 lyžice kakaa, 1 balíček prášku do pečiva

Suroviny na krém: 1 liter mlieka, 6 lyžíc kryštálového cukru, 8 lyžíc kukuričného škrobu, 250g masla.

Čokoládový krém: 200g čokolády na varenie, 200g nutely, 500 ml šľahačky na šľahanie, dve lyžice želatínového stužovača.

Pracovný postup: Bielka oddelíme od žĺtkov, ktoré vyšľaháme do peny a za stáleho šľahania postupne pridávame kryštálový cukor. Keď je cukor vyšľahaný, pridáme žĺtka, múku zmiešanú s práškom do pečiva, kakao a vodu.

Takto pripravené cesto vylejeme na plech vystlaný papierom na pečenie a dáme piecť do vopred vyhriatej rúry na 180°C po dobu 20-25 minút. Upečené cesto necháme vychladnúť.

Pripravíme si krém. Do mlieka pridáme cukor a škrob. Poriadne to premiešame, aby sme nemali hrudky a varíme na sporáku do zhustnutia. Maslo vyšľaháme do peny a vychladnutú masu postupne pridávame do vyšľahaného masla, kým nevytvorí biely hladký krém

Vyšľahaný krém navrstvíme na vychladnutý kakaový korpus a necháme v chladničke stuhnúť.

Pripravíme si čokoládový krém. Do šľahačky vsypeme posekanú čokoládu, ktorú mierne varíme (nesmie byť uvedená do varu). Necháme ju vychladnúť a potom vyšľaháme. Počas šľahania pridáme najprv želatínový stužovač a na záver nutelu. Čokoládový krém navrstvíme na biely krém. Necháme stuhnúť a nakrájame na úhľadné rezy.

Štatistika roku 2015

Pokrstených:	13 ľudí	Kežmarok: 7;	4 chlapci, 3 dievčatá
		Holumnica: 1;	1 chlapec
		Lubica: 3;	2 chlapci a 1 dievča
		V. Lomnica: 1;	1 dievča
		Gmunden: 1;	1 chlapec

	Meno a priezvisko	Dátum narodenia	Dátum krstu	Bydlisko
1.	Sebastián Gábor	12. 11. 2014	31. 01. 2015	Kežmarok
2.	Maxim Ganovský	01. 09. 2013	21. 02. 2015	Gmunden, Rakúsko
3.	Tobias Gábor	07. 03. 2014	28. 03. 2015	Holumnica
4.	Vincent Kapolka	13. 02. 2015	05. 04. 2015	Lubica
5.	Šimon Kupský	22. 12. 2014	18. 04. 2015	Lubica
6.	Alžbeta Slobodníková	06. 03. 2015	19. 04. 2015	Lubica
7.	Gréta Tomašková	28. 12. 2015	09. 05. 2015	Kežmarok
8.	Adam Neupauer	05. 07. 2015	16. 08. 2015	Kežmarok
9.	Natália Scholtzová	14. 05. 2015	26. 09. 2015	Kežmarok
10.	Paulína Kováčiková	16. 09. 2015	11. 10. 2015	Veľká Lomnica
11.	Lukas Soska	03. 08. 2015	17. 10. 2015	Kežmarok
12.	Michaela Mazureková	14. 09. 2015	18. 10. 2015	Kežmarok
13.	Patrik Polovka	26. 06. 2015	07. 11. 2015	Kežmarok

Požehnanie manželstva: 2 Liptovská Kokava: 2;
Sobášení: 10 párov Kežmarok: 10;
z toho 9 krížnych manželstiev

	Dátum sobáša	Meno sobášených	Dátum narodenia	Bydlisko
1.	14. 02. 2015	Marcel Slodičák	12. 05. 1984	Kežmarok
		Miriama Horníková	11. 09. 1984	Kežmarok
2.	18. 04. 2015	Eduard Kupský	23. 11. 1974	Kežmarok
		Lenka Bachledová	06. 05. 1986	Lubica
3.	16. 05. 2015	František Fördös	16. 08. 1985	Kežmarok
		Kristína Kissová	20. 05. 1987	Kežmarok
4.	06. 06. 2015	Karol Pudlák	08. 04. 1986	Poprad
		Juliana Töröková	14. 11. 1989	Poprad
5.	17. 07. 2015	Dávid Gurka	21. 12. 1993	Vojňany
		Nikola Krempaská	19. 04. 1993	Veľká Franková
6.	01. 08. 2015	Johann Hamann	20. 06. 1987	Oberdolling, DE
		Anita Štecová	26. 01. 1989	Kežmarok

	Dátum sobáša	Meno sobášených	Dátum narodenia	Bydlisko
7.	07. 08. 2015	Peter Milon Paulína Schützová	29. 07. 1972 11. 04. 1989	Poprad- Matejovce Poprad
8.	25. 09. 2015	Juraj Jankura Soňa Voláková	13. 03. 1986 21. 05. 1987	Bratislava Kežmarok
9.	26. 09. 2015	Ondrej Vaverčák Marcela Ilašová	07. 02. 1983 10. 12. 1985	Rakúsy Levoča
10.	26. 09. 2015	Marek Vdovjak Diana Vasilková	30. 08. 1991 23. 09. 1994	Spišská Belá Kežmarok

Pochovaných: 17 ľudí Kežmarok: 7; z toho 4 muži, 3 ženy
Lubica: 3; z toho 2 muži, 1 žena
V. Lomnica: 1; z toho 1 muž

	Dátum smrti	Meno zomrelého	Dátum narodenia	Bydlisko	Vek r-m-d
1.	21. 01. 2015	Mária Rennerová	08. 05. 1923	Kežmarok	91-08-13
2.	08. 02. 2015	Zoltán Burkovič	08. 04. 1940	Kežmarok	74-09-11
3.	05. 03. 2015	Ján Filip	05. 08. 1915	Kežmarok	99-07-00
4.	06. 03. 2015	Eugen Klein	22. 07. 1949	Lubica	65-07-12
5.	24. 03. 2015	Darina Mráziková	11. 09. 1977	Lubica	37-06-13
6.	05. 06. 2015	Ľudovít Terebeši	14. 08. 1925	Kežmarok	89-09-22
7.	11.06. 2015	Rudolf Hering	11. 03. 1944	Kežmarok	71-03-00
8.	20. 05. 2015	Rudolf Antal	04. 05. 1930	Lubica	80-00-16
9.	31. 03. 2015	Ján Gettler	22. 08. 1938	V. Lomnica	76-07-09
10.	28.12. 2015	Anna Moskalová	24. 02. 1933	Kežmarok	81-10-04
11.	19. 06. 2015	Eva Suráková	24. 01. 1954	Kežmarok	61-04-26

Prestup: 0
Prihlásený do zboru: 0
Odhlásených zo zboru: 2
Konfirmovaných: 9 z Kežmarku: 3; 1 chlapec
2 dievčatá
a 1 žena
z Lubice: 5; 4 chlapci
1 dievča

Konfirmandi:

1. ročník: 5 konfirmandov - z toho 2 z Ľubice a 3 z Kežmarku

Beková Sabína, Kapalková Simona, Kasenčák Filip, Korunová Nikola, Vilgová Karolína

2. ročník: 6 konfirmandov – z toho 1 z Vrbova, 1 z Ľubice a 4 z Kežmarku

Jančuškova Erika, Kovalčík Timotej, Libiaková Vladislava, Neupauerová Zuzana, Svitanová Chiara, Zacherová Janka

Vyučovanie náboženstva v školskom roku 2015/2016 navštevuje			
	Kežmarok	Ľubica	Vrbov
1. ročník	3	1	1
2. ročník	5	1	1
3. ročník	5	1	1
4. ročník	3	-	-
5. ročník	4	1	-
6. ročník	5	-	-
7. ročník	4	2	-
8. ročník	5	1	1
9. ročník	2	5	-
Spolu:	36	12	4
Hotelová akadémia: 2 žiaci			
Gymnázium: 5 žiaci			

Rozpis vyučovania náboženstva v Kežmarku

1. - 4. ročník: štvrtok o 15⁰⁰ h.

5. a 6. ročník: streda o 14³⁰ h.

7., 8. a 9. ročník: streda o 15¹⁵ h.

Rozpis vyučovania náboženstva v Ľubici:

I. stupeň: utorok o 12³⁵ h.

II. stupeň: utorok o 13³⁰ h.

Rozpis vyučovania náboženstva vo Vrbove

I. stupeň: streda o 11³⁵ h.

II. stupeň: streda o 11³⁵ h.

Štatistiku roku 2015 zostavil Roman Porubän

--- Slovom i obrazom ---

15. – 21. júla 2015 sa uskutočnil mládežnícky výlet do Prahy. V cirkevnom zbere Českobratskej cirkvi evangelickej Praha-Kobylisy, kde zborovým farárom je Miroslav Erdinger, sa už cítime ako doma. Prostredie je nám veľmi dobre známe, pretože to nie je prvý výlet, ktorý sme prežili v Prahe a v zázemí tohto cirkevného zboru. Aj teraz nás čakalo milé prijatie od manželky brata farára, Elišky Erdingerovej, ktorá nás ubytovala v ich zborových priestoroch.

Po ubytovaní a skonzumovaní domácich zásob sme sa hneď večer vybrali do Starého mesta. Praha má svoje čaro aj v noci, a tak sme chceli aj my niečo zažiť z tejto atmosféry.

Metrom sme sa presunuli na Staromestské námestie, odkiaľ sme pešo pokračovali ku Karlovmu mostu. Pohľad na osvetlené Hradčany s katedrálou Sv. Víta od Karlovho mostu je skutočne úchvatný a na zahodenie nebola ani prechádzka po najstaršom moste v Prahe.

Na druhý deň nás tiež čakal bohatý program. Celému výletu sme dali názov: *Stretnutia s Ježišom v Prahe*. Každý účastník dostal brožúrku s rovnakým názvom, kde boli vypracované jednotlivé témy – zamyslenia, o ktorých sme v daný deň uvažovali. Brožúrka okrem toho obsahovala aj piesne, ktoré sa nám osvedčili z minulého roka, keď sme boli v chorvátskom Biograde. Keď-

NA ŽELEZNIČNEJ STANICI V POPRADE - SMER PRAHA.

že sme v Prahe pobudli šesť dní, tak na každý deň sme mali spracovanú tému:

1. Ježiš, ten, ktorý nás hľadá a vedie,
2. Ježiš, ten, ktorý rúca bariéry,
3. Ježiš, ten, ktorý nám dáva silu prekonávať strach,
4. Ježiš, ten, ktorý nám predstavuje Boha,
5. Ježiš, ten, ktorý nás zachraňuje,
6. Ježiš, ten, ktorý nás učí byť jedným telom.

Pracovný zošit s jednotlivými témami obsahoval mnohé prázdne miesta, ktoré bolo potrebné vyplniť. To nás nútilo, aby sme o mnohých dôležitých veciach nášho vzťahu k Ježišovi Kristovi rozmýšľali. Okrem toho k témam boli pripravené rôzne hry a súťaže, ktoré nás priamo vovádzali do témy – ako

napríklad do poslednej témy, kde sme sa učili, aké je dôležité v cirkvi navzájom sa rešpektovať, vnímať toho druhého, aby sme sa ako kresťania v tomto svete dokazovali skutočne ako jedno telo – telo Kristovo. Na tej hre sme sa naučili, že hoci nie je jednoduché sklbiť rôzne povahy ľudí, výsledok však určite stojí za to.

Na ďalší deň sme sa prešli po Kráľovskej ceste alebo tzv. Korunovačnej ceste, ktorá sa začínala pri Prašnej bráne, kde niekedy bol kráľovský dvor – druhé sídlo českých kráľov a skončila na Hradčanoch v Kráľovskom paláci vo Vladislavskej sále, kde bol kráľ korunovaný. Dnes prezidenti Českej republiky tu skladajú slávnostnú prisahu pri uvedení do svojho úradu. Cestou

PRVÉ DOTYKY S PRAŽSKÝM METROM.

sme sa zastavili pri Karlovej univerzite, ktorej rektorom bol aj Majster Ján Hus. Pred hlavnou budovou univerzity sme si povedali stručnú históriu o jeho pôsobení ako vysokoškolského pedagóga tejto slávnej univerzity, ktorú založil v roku 1348 Karol IV. Oproti univerzite sa nachádza Stavovské divadlo, ktoré patrí v Európe k jedným z najstarších divadiel. Bolo otvorené v roku 1783. Stavba tejto budovy patrí dodnes medzi klenoty klasicistickej architektúry. Dňa 29. októbra 1787 tu mala premiéru Mozartova opera Don Giovanni. Sám Mozart hral na klavíri a zároveň dirigoval celú operu. No okrem toho sa toto divadlo stalo kolískou prvých divadelných predstavení v českom jazyku. V roku 1834 tu po prvýkrát bola prezen-

tovaná hra Fidlovačka, ktorej jedna z piesní – Kde domov můj – sa stala Českou národnou hymnou.

Odtiaľ sme sa presunuli na Staromestské námestie, kde sme si prezreli starú radnicu s pražským orlojom. Nad hlavným vchodom do radnice sa nachádza znak – erb mesta Prahy, pod ktorým je latinský nápis: Praga Caput Regni – Praha hlava kráľovstva. Staromestská radnica bola založená rozhodnutím kráľa Jána Luxemburského v roku 1338 ako sídlo mestskej rady. V priebehu storočí sa radnica rozrástla o niekoľko domov, ktoré s ňou boli prepojené. Dnes tvorí radničný blok celkom šesť gotických a renesančných domov, z nich väčšina bola pracne obnovená po tom, čo ich ťažko poškodili nacisti počas Pražského po-

BYŤ V PRAHE A NEODFOTIŤ SA S HRADNOU STRÁŽOU - TO BY NEBOLO ONO.

vstania v roku 1945. Nenechali sme si ujsť ani krásny výhľad na Prahu zo 69,5m vysokej veže.

Jeden z veľkých zážitkov sme mali v barokovom kostole sv. Jakuba, kde sa nachádza najväčší barokový organ, ktorého hrací stôl ukrýva štyri manuály a 91 registrov. V prekrásnom barokovom prospekte sa ukrýva 8277 píšťal. Keď sme vstúpili do kostola, tak nás privítala organová hudba. Vtedy si brat farár pomyslel: To by mohla sedieť za organom Titulárna kantorka tohto kostola a koncertná umelkyňa Irena Chřibková, ktorú predsa pozná. Zobral do ruky telefón a vytočil jej číslo. Odrazu organ prestal hrať a všetkým bolo jasné, že je to ona a že sa dostaneme na miesta, kde sa bežný turista nedostane. Pani Irena Chřibko-

vá si po nás prišla a my sme putovali útrobami kláštora a rôznymi chodbami až na chór Svätajakubského kostola, kde je umiestnený najväčší organ v Prahe. Pani Chřibková nám porozprávala o histórii vzniku tohto organu, ale aj o tom, ako to všetko v ňom funguje a čo všetko sa dá z tohto kráľovského nástroja počuť. Brat farár mal možnosť si zahrať na tomto skvostnom nástroji a na záver sa s nami pani Chřibková rozlúčila známou organovou skladbou od Charlesa-Mária Widora Toccata z 5. Symfónie f moll. To bol skutočne zážitok sledovať zblízka takúto umelkyňu, ktorá sa nádherným spôsobom zapísala do našich spomienok na Prahu.

Samozrejme, že sme si v Prahe pozreli aj pamiatky, ako je Betlehem-

OBDIVUJEME NIELEN KRÁLOVSKÝ NÁSTROJ ALE AJ ORGANISTKU.

ská kaplnka, kde kázal Majster Ján Hus. Veď v tomto roku sme si pripomenuli 600. výročie od jeho upálenia. Pri návšteve tejto kaplnky nás sprevádzala jedna staršia pani, ktorá nám skutočne povedala podrobný výklad doby, v ktorej žil Ján Hus, ale aj obdobia, ktoré prežil v kaplnke ako jej kazateľ. Neobišli sme ani Pražský hrad či zoologickú záhradu. Jeden deň sme si urobili aj výlet mimo Prahu a navštívili zámok Konopiště. Jeho interiér a mobiliár je nádherný a odporúčame každému, kto sa bude nachádzať v blízkosti, aby si našiel čas na jeho prehliadku. Tento zámok neďaleko Benešova bol založený v roku 1294 pražským biskupom Tobiášom podľa vzoru francúzskych pevností. V roku 1327 zámok prešiel do rúk Šternberkov.

V 17. – 19. storočí sa tu vystriedalo niekoľko majiteľov. V roku 1887 kúpil zámok od Lobkovicov František Ferdinand d'Este, ktorý ho prestaval v historizujúcom štýle. Do zámku umiestnil rozsiahle zbierky, ktoré získal ako dedičstvo po svojich talianskych predkoch i svojou zberateľskou činnosťou. V roku 1914 sa zúčastnil rakúskych manévrov v Bosne a dňa 28. júna 1914 sa spolu so svojou manželkou Žofiou stali obeťou atentátu v Sarajeve, spáchaného srbským anarchistom Gavrilom Principom.

Náš pobyt v Prahe sa blížil pomaly k svojmu cieľu. Ďalším z neopakovateľných zážitkov bolo aj to, že sme sa niektorí po prvýkrát viezli vo vlaku RegioJet a vychutnávali si komfort služieb, ktorý sa nám ponúkal.

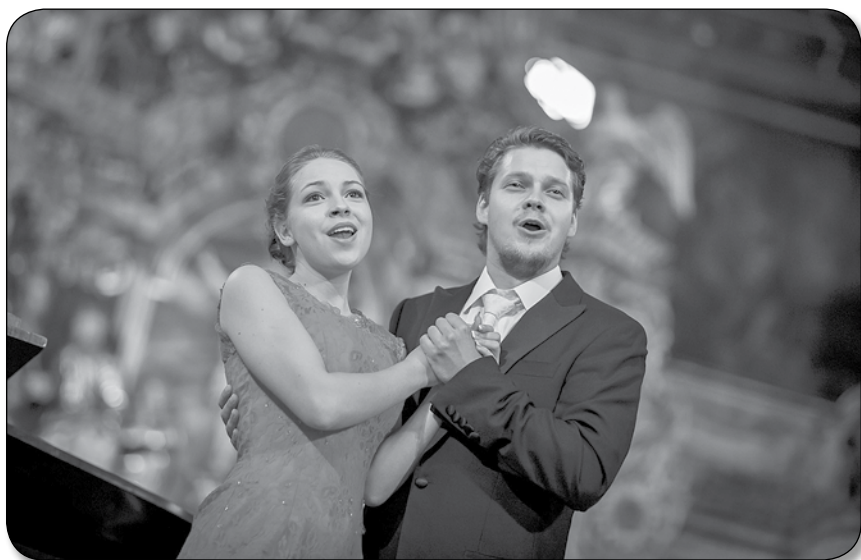
MENŠÍ ROZRUCH V ZÁHRADÁCH PRAŽSKÉHO HRADU.

18. augusta 2015 sa v drevenom artikulárnom kostole uskutočnil druhý ročník operného benefičného galakonzertu pod názvom: Operné GALA 2015. Spomedzi interpretov našincovi bolo asi najznámejšie meno Patrícia Janečkovej, ktorá v roku 2010 sa stala víťazkou televíznej šou Československo má talent. No okrem nej prijali pozvanie Štefan Kocán, v súčasnosti vo svete najžiadanejší slovenský operný basista; Peter Kellner, sólista Opery v rakúskom Grazi a Titus Tobisz, sólista Opery Štátneho divadla v Košiciach. Týchto interpretov svetovej opernej tvorby sprevádzala známa klavíristka Júlia Grejtáková. Benefičný koncert organizačne v spolupráci s Cirkevným zborom ECAV na Slovensku zastrešila nezisková organizá-

cia Opera Slovakia pod záštitou Petra Dvorského.

Som rád, že po roku sa nám opäť podarilo zorganizovať takýto koncert, ktorého výťažok vo výške 3.000,- € bol venovaný Stredisku Evanjelickej diakonie Svetlo v Červenici pri Prešove, kde sa nachádza škola pre hluchoslepé deti. Tento výťažok má poslúžiť na vytvorenie potrebného hydroterapeutického rehabilitačného centra.

Stredisko Evanjelickej diakonie Svetlo poskytuje opatrovateľskú a diakonickú službu, organizuje letné biblické tábory za finančne prijateľných podmienok aj pre deti zo sociálne slabších rodín. Úzko spolupracuje so školou v Červenici pre žiakov s viacnásobným postihnutím, najmä hluchoslepou. Snahou

PATRÍCIA JANEČKOVÁ A PETER KELLNER PRI DUETE.

strediska je vybudovať vo svojom zariadení v Červenici hydroterapeutické rehabilitačné centrum. Keďže sa liečba hydroterapiou odporúča pre deti s viacnásobným postihnutím, organizátori chceli prispieť k vytvoreniu podmienok pre jej pravidelnú realizáciu. Toto hydroterapeutické centrum by sa malo využívať celoročne. Celý projekt je ešte len v začiatkoch, a preto výťažok zo zbierky bude použitý na spracovanie projektovej dokumentácie

Ohlasy na koncert boli veľmi príjemné. Tešíme sa na ďalší ročník Operného GALA 2016, keď si opäť v drevenom artikulárnom kostole budeme môcť po roku vychutnať atmosféru svetových operných domov a zároveň svojim vstupným prejavíme podporu tým, ktorí to skutočne

potrebujú a neraz sú odkázaní práve na takúto pomoc.

1. a 2. augusta 2015 medzi náš prišiel ako každý rok brat farár Miroslav Erdinger s manželkou Eliškou z Česko-bratskej cirkvi evangelickej Praha – Kobylysy. Tohtoročná návšteva bola opäť niečím výnimočná. Jej výnimočnosť spočívala v tom, že sme spoločne sobášili Anitu Štecovú a Johanna Hamanna, ktorí sa rozhodli vstúpiť do manželstva. Brat farár Erdinger sa na sobášnom obraze prihovril týmto mladým ľuďom na text z 1. knihy Mojžišovej 2,18 a z knihy Kazateľ 4,9-12 a 9,7-9. Vo svojom prihovore im povedal:

„Láska je žízeň po lásce. Tak jako s žízni je to i s láskou. Od první chvíle ji člověk potřebuje, aby mohl žít. Nejen přežívat, živořit, ale žít pl-

ZÁVEREČNÁ KLAŇAČKA SÓLISTOV OPERNÉHO GALA 2015.

ně a kvalitně. Neustále znova a znova potrebuje človek prijímať i dávať lásku, potrebuje hasiť tú stálu, do konce života trvajúcu žízeň po lásce. Tak ako človek umiera bez vody žizní, tak umiera bez lásky trýzni.... Láska je žižieň po lásce. Nekonečná, neuhasiteľná, potrebuje stále sytiť, napájať, sotva doušek vypiješ, již pripravuje ústa k ďalšiemu, aby mohl vstupovať život. Potrebuje sytiť láskou Kristovou, ktorá nás spojuje, jak napsal apoštol. Taková láska se uskutečňuje ve vztahu. A tu se ocitáme v samém středu vyznání biblických starozákonních svědků víry o Bohu. To vyznání říká, že Bůh viděl, že není dobré, aby byl člověk sám. A Bůh nejen viděl, nejen řekl, ale také jednal. Člověk dostává pomoc, aby nádobu měl kdo k ústům

podat, aby byl nablízku ten, skrze něhož je uhašena žižieň, skrze něhož je naplněná láska. Ne samota, ale společenství.“

Po týchto slovách domáci brat farár Roman Porubän vykonal oficiálnu časť sobášneho obradu. Po jeho skončení sme sa presunuli do reštaurácie Severka, kde prebiehala svadobná zábava, ktorej sa zúčastnili aj naši hostia z Čiech. Na svadbe nadviazali pekné priateľstvo s rodinou Vladimíra Figlára a potom v rámci dovolenky jeden deň strávili spoločne v Červenom Kláštore.

Druhý deň po svadbe bol tiež sviatým dňom. Ráno sme sa presunuli do 9. nedele po Sv. Trojici. V túto nedeľu nám brat farár ako každý rok poslážil zvestou slova Božieho na text z Jánovho evanjelia 11,1-27, kde

R. PORUBÄN A M. ERDINGER POČAS BOHOSLUŽIEB VO V. LOMNICI.

sa píše o vzkriesení Lazára. Popoludní sme sa zastavili u Frisíkovcov v Dolnom Smokovci, kde pred nejakým časom boli ubytovaní členovia cirkevného zboru Praha-Kobylisy a potom sme spoločne odcestovali do Liptovskej Kokavy. Tu si brat farár užíval slovenskú dovolenku. Keďže v tomto čase kosíme, kosa nenechala dlho čakať ani na neho. A čuduj sa svete! Vedel, čo má s týmto nástrojom robiť, veď predsa patrí do generácie, ktorá vyrastala s týmto pracovným náradím od malička.

9. augusta 2015 sa uskutočnilo v našom cirkevnom zbore stretnutie dôchodcov aj s prislúžením Večere Pánovej. Zvestou slova Božieho poslúžila sestra farárka Ľubomíra Mervartová. Tento dátum pripadol na tzv. Kajúcu nedeľu, keď si pri-

pomíname zničenie mesta Jeruzalem. Pán Ježiš túto skazu predpovedal, keď zaplakal nad Jeruzalemom. „*Lebo prídu na teba dni, že ťa tvoji nepriatelia oboženú valom a obklúčia, zovrú zo všetkých strán a zrovnajú ťa so zemou, i tvoje deti, a nenechajú v tebe kameň na kameni, pretože si nepoznalo čas svojho navštívenia* (L 19,43.44).“ Tieto prorocké slová sa splnili v 70. roku, keď Rimanovia v židovskej vojne dobyli mesto a chrám zničili. O tom, ako sa uskutočnil Boží trest, píše známy židovský historik Jozefus Flavius, ktorý sa ako vojvodca zúčastnil židovskej vojny proti Rimanom a opísal hrôzy, ktoré prišli na národ v rokoch židovskej vojny. Svedectvo židovského historika nás upomína na potrebu zachovať vernosť Pánu Bohu.

A TAKTO KOSÍ PRAŽSKÝ FARÁR V LIPTOVSEJ KOKAVE - IDE MU TO.

27. – 30. augusta 2015 „Vernosť až do cieľa“ – to bola hlavná téma 7. ročníka Misijných dní 2015, ilustrovaná na príbehu Józua, ako vedie starozmluvný ľud cez rieku Jordán a obsadzuje po dlhom putovaní Kannán. Zaslúbenú zem, oplývajúcu medom a mliekom, bude doma 500 účastníkom tohto obľúbeného misijného podujatia pripomínať sviečka z medového plástu a témy jednotlivých prednášok symboly na náramku.

Tému vernosti prípravný tím nevybral náhodne – zámerne zvolil biblický text z Knihy Józuevej, aby podčiarkol, že v dobe individualizmu kráčame spolu ako Boží vyvolený ľud od najmladších po najstarších a máme toho najlepšieho spomedzi vodcov Pána Ježiša Krista.

V posledný augustový víkend **27. – 30. augusta** mali v Hoteli Sorea v Starej Ľubovni zastúpenie všetky senioráty Východného dištriktu (VD), pričom opäť dominoval Šariš-Zemplín, najviac účastníkov (70) prišlo z cirkevného zboru Prešov. „Srdcom východniar“ bol aj moderátor podujatia Marián Kaňuch, farár v Žiline a senior Turčianskeho seniorátu, ktorý sa moderátorskej úlohy zhostil spolu s manželkou – farárkou Olinkou. Viacerí účastníci a prednášajúci merali dlhú cestu až zo Západného dištriktu, čím sa znasobovalo vedomie, že k sebe patríme ako jedna cirkev, Kristovo telo, Boží ľud.

Rekordy lámali počty detí, keďže prišlo veľa mladých rodín – o program pre 130 detí vo veku do

R. PORUBÄN S TÉMOU: VERNOSŤ - SILNÉ A ODVÁŽNE PUTO.

12 rokov sa postaral tím učiteľov Detskej besiedky cirkevného zboru v Prešove.

Text a hudbu hymny Misijných dní zložila Anna Beláni, farárka v L. Hrádku – Porúbke, spevom vypomohla hudobnému zoskupeniu KVD, už neodmysliteľnej súčasťou tohto podujatia.

Zahraničný hosť – Martin Horák, farár Česko-bratskej cirkvi evanjelickej v Brne, viedol seminár o starozmluvných Žalmoch. Pozvanie do panelovej diskusie, moderovanej Mariánom Damankošom, riaditeľom Evanjelickej spojenej školy v Prešove, na tému *Pán Boh áno, cirkiev nie*, prijal Adrián Kacián z Biblickej školy v Martine, emeritný generálny biskup Július Filo a biskup VD Slavomír Sabol.

Keďže na jar 2016 sa v jednom zo slovenských miest v spolupráci so Sliezkou evanjelickou a. v. cirkvou bude konať evanjelizačné podujatie Pro Christ, Misijné dni svojou osobnou návštevou poctil jeden z kľúčových členov organizačného tímu nemeckého Pro Christ – Michael Klitzke. Roky participácie na evanjelizačnom projekte ho presvedčili o jeho prínose a je presvedčený, že má zmysel pozývať na neho hľadajúcich.

Vo futbalom zápase „Duchovní verzus laici“ prvenstvo netradične vybojovali bratia farári. Program pre mládež organizačne zastrešil tím žilinského cirkevného zboru. Mareka Cingela, farára v Richvalde, milo prekvapil netradične vysoký záujem o Rodinnú hru, registrovalo sa do nej 11 rodinných tímov.

POHEAD NA ÚČASTNÍKOV MISIJNÝCH DNÍ VD ECAV NA SLOVENSKU.

V ponuke bola široká paleta seminárov, biblických hodín, nočné kiná, ranné modlitebné stíšenia, tvorivé dielne pre deti, skákací hrad, kaviareň v réžii mládežníkov z Nemcoviec či hotelový bazén.

Počas piatkového večerného programu prekvapilo trúbkové kvarteto z Oldřichovic zo Sliezskej evanjelickej cirkvi. Do konferenčnej miestnosti praskajúcej vo švíkoch vstúpilo v sprievode horiacich fakiel a s dynamickým černošským spirituálom *Joshua Fit the Battle of Jericho* (Józua porazil Jericho).

Misijné dni mali svoj vrchol v nedeľných službách Božích s požehnaním detí a prisluhovaním sviatosti Večere Pánovej.

Po bohoslužbách si ceny z rúk organizátora Misijných dní – Biskup-

ského úradu VD prevzali víťazi jednotlivých športových turnajov.

30. augusta 2015 náš cirkevný zbor navštívila skupina evanjelikov z Gustav Adolf Werk, ktorí absolvovali po Slovensku študijnú cestu a na 13. nedeľu po Sv. Trojici sa zastavili v Kežmarku na bohoslužbách, v rámci ktorých pozdravili cirkevný zbor a zaspievali dve piesne. Hlavným koordinátorom tohto projektu bol Dr. Ulrich Hirsch. Ten sa v sobotu večer vybral pozrieť si mesto Kežmarok a zablúdil až do dreveného kostola, v ktorom sa večer o 21⁰⁰ h. svietilo a brat farár vykladal piesne na nedeľu, pretože ich nestihol dať sestre kostolníčke vzhľadom na to, že bol na Misijných dňoch Východného dištriktu v Ľubovnianskych kúpeľoch.

SKÚSTE NÁJSŤ JEDEN MANŽELSKÝ PÁR Z NÁŠHO CIRKEVNÉHO ZBORU.

Keď brat Hirsch vošiel do kostola, tak si brat farár myslel, že je to nejaký turista. Pozdravil sa po nemecky a obzeral si kostol. Brat farár ďalej vykladal piesne. A tu odrazu sa tento pán rozhovoril a po nemecky sa pýtal, či tu bývajú pravidelne bohoslužby a kto je ten pán, čo vykladá piesne. Brat farár vyšiel z utajenia a povedal, že on je farárom tohto cirkevného zboru a predstavil sa mu. Rozhovor nakoniec skončil tým, že zajtra ráno sa stretnú na bohoslužbách.

Po bohoslužbách si celá skupina prezrela naše kostoly aj s ich bohatou históriou. Nakoniec si prezreli aj lyceálnu knižnicu, v ktorej sú ukryté mnohé poklady nemeckej kultúry.

V rámci služieb Božích sa prezentoval aj náš zborový dorast zaspievaním dvoch piesní a krátkou video

prezentáciou o svojich posledných aktivitách s pozvánkou k ostatným mladým, aby sa k nim pripojili.

5. septembra 2015 sa v našom cirkevnom zbore uskutočnil 16. zborový deň. Počasie nám síce neprišlo, ale boli sme pripravení aj na tento variant. Stretli sme sa v študovni lýcea, kde domáci brat farár privítal všetkých účastníkov a predovšetkým vzácneho hosťa sestru Ing. Violu Fronkovú, ktorá je rodáčkou z Liptovskej Kokavy, odkiaľ pochádza aj brat farár. Sestra Fronková pracovala pri bývalom bratovi generálnom biskupovi Pavlovi Uhorskaiovi ako jeho osobná tajomníčka, potom sa dlhé roky venovala rómskej misii, ale rovnako veľa práce vykonala i v Slovenskom evanjelizačnom stredisku.

ÚČASTNÍCI 16. ZBOROVÉHO DŇA V ŠTUDOVNI LÝCEA.

Setra Violka Fronková prišla medzi nás s témou: *Cirkev v útlaku*, prostredníctvom ktorej nám predstavila obdobie rokov 1949 – 1968, počas ktorých sa odohrávali rôzne súdne procesy s biskupmi a farármi našej cirkvi, ktorých vtedajší politický režim označil ako nepriateľov štátu, pretože sa snažili ľuďom otvárať oči, aby vnímali situáciu, odohrávajúc sa na Slovensku v inej rovine, ako bola politicky ľuďom nalínajovaná. Mnohí z farárov prešli si v tomto období ťažkým krížom a ich rodiny boli perzekvované, no napriek tomu zostali verní pravde a láske Kristovej, na ktorej postavili svoj život.

Dopoludnia sme sa oboznámili s takými osobnosťami ako bol biskup Dr. Vladimír Pavol Čobrda, Pa-

vel Neckár, Jozef Juráš, Ján Agnet, Dr. Ladislav Jurkovič, Dr. Július Madarás, Otto Vízner a iní. Ich životné príbehy boli neraz dojímavé, ale na druhej strane boli pre nás veľkým svedectvom, že za pravdu sa oplatí bojovať, nech by bola akokoľvek ťažká.

Po prednáške bol pre nás prichystaný chutný guláš z diviny, ktorý pripravil brat Oskar Jaduš so svojimi pomocníkmi. Aj týmto spôsobom im vyslovujeme slová vďaky za službu, ku ktorej sú ochotní z roka na rok a po duchovnej strave vždy pripravia pre nás aj to telesné občerstvenie.

Popoludní si zobral slovo domáci brat farár, ktorý porozprával o ceste do Iránu. Absolvoval ju na rozhraní mesiacov február a marec. V rámci prezentácie pustil spracovaný video-

SESTRA ING. VIOLKA FRONKOVÁ PRI PREDNÁŠKE.

záznam z tejto cesty, ktorý doplnil svojimi komentármi. Irán ako krajina je veľmi pozoruhodný a ukrýva v sebe okrem nerastného bohatstva aj veľmi veľa kultúrnych pamiatok, pretože práve v tejto krajine sa odohrávali počiatky civilizácie. História Iránu prekypuje násilím, ale i dramatickými udalosťami, no okrem toho sa na tomto území odohralo množstvo biblických príbehov, ktoré máme zachytené v Starej zmluve. Cieľom tejto cesty preto aj bolo navštíviť miesta, ktoré sú spojené s biblickými dejinami.

Irán je moslimská krajina, ktorá je obývaná Árijcami (nie Arabmi, ako si mnohí nesprávne myslia). Práve tu sa odohrávali slávne perzské dejiny. Perzia je predovšetkým o skvelých, pohostinných a vzdelá-

ných ľuďoch. Ich prirodzené ľudské správanie, dobrota a veľká miera pohostinnosti nám boli veľmi lichotivé. Je to prekvapujúco kultivovaný a usporiadaný svet. Svet sám pre seba so svojou kultúrnosťou, čistotou a úprimnosťou, ktorú im môžeme iba závidieť.

Cez videoprezentáciu sme sa mohli preniesť do mesta Šúšan, v ktorom bolo zimné sídlo perzských kráľov. Tu určitú dobu pobudla aj kráľovná Ester na dvore kráľa Ahasvéra. V tom istom meste sme si mohli pozrieť aj hrobku proroka Daniela, nad ktorou je dnes postavená mešita. Je to pútnické miesto ako pre moslimov, tak aj pre kresťanov. Mesto Šúšan je najstaršie obývané mesto na svete. V ďalšom meste, ktoré malo podobný názov

MILÉ PRIJATIE IRÁNCAMI PRI ICH TYPICKOM ČAJI.

Šuštar, sme si pozreli historický hydraulický systém, ktorý od roku 2009 je zapísaný ako pamiatka UNESCO. Voda z neho sa používa na zavlažovanie sádov a polí a zároveň poháňa dodnes funkčné mlyny.

V Šíraze sme navštívili krásne perzské záhrady. Toto mesto sa pokladá za jedno z najromantickejších miest v celom Iráne. V preklade znamená „láska“ alebo „vinná réva“. Zo Šíraze sme smerovali do Persepolisu, ktoré bolo významné staroveké mesto, sídlo perzských kráľov z rodu Achajmenovcov. Začal ho budovať Dáriuš I. ako symbol svojej moci. Nástupcovia Dária vo výstavbe pokračovali, v roku 332 pred Kristom však Alexander Veľký dobyl mesto a zničil ho požiarom. Večer sme dorazili do mesta

Yazd, čo v preklade znamená Božie mesto. Zároveň je to mesto najvyšších minaretov v Iráne. Jeho história siaha do 3. storočia nášho letopočtu. Mesto je predovšetkým známe tým, že tadiaľto viedla známa hodvábná cesta, ktorá spájala ďalekú Čínu, Perziu a Blízky východ. V tomto meste sa nachádza aj hlavné sídlo zoroastrizmu, ktoré je najstaršie monoteistické náboženstvo. Zoroastrizmus je založený na učení Zarathuštru, perzského proroka, ktorý je na Západe známy ako Zoroaster. Predpokladaný dátum jeho narodenia sa veľmi líši a pohybuje sa medzi rokmi 1200 - 600 pred n. l. Dnes sa k zoroastrizmu hlási asi 200 000 stúpencov. Hlavné spoločenstvá sú v Iráne a Indii. Zoroaster bol aktívny kňaz a jeho učenie

HROBKA PERZSKÉHO KRÁĽA KÝROSA II. VEĽKÉHO.

sa zachovalo v 17 hymnách - Gá-tach. Zoroastrijci uctievali Ahuru Mazdu v „ohňových chrámoch“, kde ustavične horí svätý oheň ako symbol božstva.

Ďalšou zastávkou bolo krásne mesto Isfahán, ktoré bolo zapísané medzi pamiatky UNESCO ako architektonická perla – diamant Perzie. So svojimi mešitami, šachovými palácami, mostami a parkami je skutočne miestom, ktoré sa nedá v Iráne vynechať. V Isfaháne sa údajne nachádza druhé najväčšie námestie na svete (po Pekingu). Na ňom sme obdivovali najkrajšie architektonické pamiatky islamského sveta. Bolo postavené v roku 1612 a so svojimi rozmermi 500 x 160 metrov je skutočne obrovským verejným priestranstvom.

Cesta do Iránu je predovšetkým spojená s biblickými knihami Ezdráš, Nehemiáš a Ester a s prorockými knihami Izaiáš, Ezechiel, Daniel a Zachariáš. Na týchto miestach človek mohol o čosi viac preniknúť do biblických dejín a udalostí, cez ktoré nám dodnes Pán Boh dáva poznať mnohé veci.

6. septembra 2015 na 14. nedeľu po Sv. Trojici sme začali slávnostnými službami Božími v drevenom artikulárnom kostole nový školský rok 2015/2016. Deti v rámci služieb Božích poslúžili zaspievaním piesne. Domáci brat farár sa im prihovoril na základe biblického textu z Matúšovho evanjelia 7,24-27. Toto podobenstvo o dvoch staviteľoch sa nachádza v závere Kázne na hore a poukazuje nám na jednu dôle-

NA NÁDVORÍ MEŠITY MASDŽIDE IMÁM V ISFAHÁNE.

žitú vec. Hovorí o tom, aký je dôležitý začiatok, začiatok čohokoľvek – školského roku, stavby domu, začiatok nášho života a podobne. Začiatky sú teda vždy veľmi dôležité, pretože v tých začiatkoch sa buduje základ, na ktorom budeme ďalej stavať svoju stavbu. Rovnako je to aj s našim životom. Dôležité je, aký základ má položený náš život. Na akom základe budeme ďalej budovať. Je to základ pevný a stabilný alebo základ neistý, na ktorom sa môže naša stavba zrútiť?

Podobenstvo o dvoch staviteľoch Pán Ježiš nehovorí ako lekcii pre murárov, aby naučili správne murovať dom. Pán Ježiš prostredníctvom tohto podobenstva podáva poučenie, ktoré by malo byť každému z nás jasné, tak ako je jasné pre mu-

rára, že dom bez základu nemá zmysel stavať. Kristus týmto podobenstvom podáva poučenie o ľudskej bytosti – to znamená o nás, o tom, aké je potrebné budovať svoj duchovný život na pevnom základe. A táto skutočnosť je dnes mnohým nejasná.

Vstúpili sme do nového školského roka a pred nami je nový začiatok. I v tento školský rok chceme začať s Bohom. Chceme budovať na pevnom základe, ktorým je Ježiš Kristus – Boží Syn. Apoštol Pavel nám hovorí: *„Lebo nik nemôže položiť iný základ okrem toho, čo je položený, a tým je Ježiš Kristus. Či na tomto základe stavia niekto zlato, striebro, drahokamy, drevo, seno, slamu, každého dielo vyjde naja-vo; ukáže to totiž (súdny) deň, ktorý*

POŽEHNANIE DETÍ NA ZAČIATKU ŠKOLSKÉHO ROKA.

to zjaví v ohni, a sám oheň sprobuje dielo každého, aké je. Ak niekomu zostane dielo, čo postavil, dostane odmenu“ (1K 3,10-14). Keď položíme dobrý základ, tak sa nemusíme ničoho báť. Veľmi pekne túto skutočnosť vyjadrovala aj pieseň: *Keď Boh je za nás, tak kto proti nám*, ktorú deti zaspievali na bohoslužbách.

Po príhovore brata farára deti pristúpili k oltáru a prijali požehnanie na začiatku nového školského roku. Pri východe z kostola každý účastník bohoslužieb dostal magnetku, na ktorej bol znázornený maják uprostred rozbúreného mora s biblickým textom: **„A prišiel príval, privälili sa rieky, strhli sa vetry, oborili sa na ten dom, ale nepadol, lebo bol na skale postavený“ (Mt 7,25).**

13. septembra 2015 sa už po štvrtýkrát stretli artikulárne zbory. Tohto roku to bolo v Hronseku. Podnet pre vznik tejto tradície dal cirkevný zbor Istebné s cieľom navzájom sa utvrdiť vo viere v Trojjediného Pána Boha a podeliť sa o skúsenosti zo zborovej práce. Hostujúcim zborom je vždy jeden z artikulárnych zborov. Doposiaľ to boli cirkevné zbory Istebné, Svätý Kríž, Leštiny a Hronsek. Ako hostujúci zbor zostáva už len Kežmarok, ktorý sa hostujúcim zborom stane v roku 2017, keď si artikulárny kostol pripomenie 300. výročie pamiatky posvätenia chrámu.

Účastníkov slávnostných služieb Božích privítala domáca sestra farárka Anna Jakušová. Zvestou slova Božieho sa poslúžila sestra farárka

SPEVOKOL PRI VYSTÚPENÍ V ARTIKULÁRNYM KOSTOLE V HRONSEKU.

z Leštín Jana Velebírová-Hudáková. Do rámca služieb Božích sa zapojili aj dva spevokoly z Leštín a z Kežmarku. Atmosféru vo vnútri artikulárneho chrámu dotvárala aj duchová hudba, ktorá sprevádzala niektoré spevníkové piesne. Stretnutie artikulárnych zborov bolo spojené s detskou besiedkou i tržnicou duchovných možností, kde sa prezentovali jednotlivé cirkevné zbory rôznymi prezentmi.

Hostia mali možnosť prezrieť si dve kultúrne pamiatky, ktoré sa nachádzajú na území obce. Jednou z nich bol vodný hrad zo 14. a 15. storočia, ktorý v tomto čase prechádza rozsiahlou rekonštrukciou. Pre domácich viery ide o vzácný priestor, keďže od roku 1710 sa v ňom konali služby Božie, a to až do posta-

venia artikulárneho kostola v roku 1726. Druhou pamiatkou je barokový kaštieľ, ktorého majiteľa v minulosti podporovali evanjelikovia.

Posolstvo osobností ako apoštol Pavel, majster Ján Hus, Dr. Martin Luther, či Johan Sebastian Bach stvárnilo literárno-dramatické pásmo s názvom: *Kristus – uholný kameň života človeka a cirkvi*. Pripravila ho miestna mládež v spolupráci s Danielom Výrostkom, hercom zvolenského divadla. Pásmo sprevádzala i organová hudba v podaní Jána Bulu a spev O. Brozmanovej. Svedectvo o tom, že viera nepatrí len do minulosti, podal vedúci mládeže z Istebného.

Stretnutie vyvrcholilo na miestnom cintoríne pri mieste hrobového odpočinku evanjelického kňaza, tvorca duchovnej piesne Jozefa Mel-

ZÁVEREČNÉ FOTO FARÁROV SO STAROSTOM OBCE HRONSEK.

cera. Z cintorína sme nastúpili do autobusu a odcestovali domov. Na budúci rok by sme sa radi ako artikúlárne zbory stretli v maďarskom meste Šoproň, keďže si pripomenieme 155 rokov od vydania Šopronských artikulov.

15. septembra 2015 sa uskutočnil v Cirkevnom zbore ECAV na Slovensku Poprad Deň Tatranského seniorátu s témou: *Ján Hus a Ľudovít Štúr v boji za pravdu*. Spoločné stretnutie sa uskutočnilo v popradskom kostole na námestí Sv. Egídia. Programom ako moderátor nás na celom podujatí sprevádzal Michal Findra, predseda Vnútromisijsného výboru Tatranského seniorátu a námestný farár na mieste zborového kaplána v CZ ECAV na Slovensku Poprad. Prítomných na tomto dni

privítal dozorca Tatranského seniorátu Ing. Milan Zacher. Počas celého stretnutia nás sprevádzala hudobná skupina z Batizoviec.

Milým spriemnením celého stretnutia bola zvonkohra, ktorú sme si mohli vychutnať od detí z Cirkevného zboru ECAV Košariská. V ich prevedení nám zazneli skladby: *Abrahám oslavuje Boha* a od Jozepha Haydna *Te Deum*. Potom brat Michal Findra odovzdal slovo nášmu hlavnému rečníkovi Doc. PaedDr. Milošovi Kovačkovi, CSc., ktorý nám predstavil osobnosti, ako je Majster Ján Hus a Ľudovít Štúr v zápase o pravdu. Obe tieto osobnosti mali v roku 2015 okrúhle výročie. Pri Husovi sme si pripomínali 600 rokov od jeho upálenia a pri Štúrovi 200 rokov od jeho narodenia.

ÚČASTNÍCI DŇA TATRANSKÉHO SENIORÁTU V POPRADE.

Po skončení hlavnej prednášky program pokračoval v štyroch skupinách: detský program, ktorý viedla sestra Mgr. Alenka Findrová, mládežnícky program pod vedením Matúša Staňu, strednej generácii sa venoval brat farár Ľubomír Ďuračka z Cirkevného zboru ECAV na Slovensku Nové Mesto nad Váhom a staršej generácii sa venovala sestra Ing. Violka Fronková. V každej z týchto štyroch skupín sa rozoberal téma: „**A poznáte pravdu a pravda vás vyslobodí**“ (J 8,32). Po skončení seminárov s jednotlivými skupinami bol pre všetkých účastníkov zabezpečený obed v neďalekej reštaurácii. Po obede sme sa opäť stretli v kostole, kde každá skupina referovala o práci na svojom seminári. Záver ako obyčajne

patril deťom, ktoré nás pozdravili aj piesňou.

Na záver sa prítomným prihovorel brat senior Tatranského seniorátu Roman Porubän a poukázal na to, aké je dôležité v živote stáť na pravde, ktorou je sám Ježiš Kristus, zvlášť keď sa dnes mnohé hodnoty relativizujú a mnohým takýmto skutočnostiam sa dokonca dáva nálepka morálnosti. Tak ako Hus, aj Štúr sa držal vo svojom živote tejto nemennej pravdy, tak aj my ako kresťania, ak chceme obstať a byť dôveryhodní pre dnešný svet, tak niet inej cesty ako vyznávať Krista, ktorý je cesta, pravda a život.

Celkom na záver sme zaspievali evanjelickú hymnu *Hrad prepevný je Pán Boh náš* a brat senior sa poďakoval domácomu cirkevnému zboru

PRÍJEMNÁ MELÓDIA ZVONKOHRY V PREVEDENÍ DETÍ Z KOŠARÍSK.

za prijatie a i celú organizáciu Dňa Tatranského seniorátu v súčinnosti s vnútromisijným výborom TAS.

20. septembra 2015 v drevenom artikulárnom kostole sa uskutočnil koncert Slovenského kresťanského speváckeho zboru KRÉDO – VIRUJU, ktorého umeleckým vedúcim je MUDr. Ján Zachar. V ich podaní odzneli skladby od Jozefa Podprodského, Mikuláša Schneidera Trnavského, Johanna Sebastiána Bacha a Gordona Younga. Okrem toho odzneli aj veci z liturgie východného obradu.

KRÉDO-VIRUJU Slovenský kresťanský spevácky zbor (SKSZ) je miešaný spevácky zbor, vokálne teleso, ktoré tvorí spoločenstvo veriacich ľudí rozličných vierovyznaní (rímskokatolícke, gréckokatolícke, pravoslávne, aj evanjelické) zapálených pre

zborový spev a nadchnutých myšlienkou ekumenizmu.

Poslaním speváckeho zboru je šíriť myšlienku ekumenizmu a odovzdávať ľuďom posolstvo Kristovej lásky pri účasti na rôznych liturgických sláveniach, vystúpeniami na koncertoch a účasťou na prehliadkach a festivaloch speváckych zborov na Slovensku, aj v zahraničí. Z charakteru speváckeho zboru vyplýva aj jeho repertoár, ktorý kopíruje rozmanitosť a farebnosť kultúr jednotlivých vierovyznaní. Tvorí ho prevažne sakrálna zborová hudba, duchovné piesne, skladby určené pre liturgiu západného aj východného – byzantského obradu. Okrem interpretácie sakrálnych skladieb zbor ponúka aj svetské zborové – hymnické skladby rôznych autorov.

SLOVENSKÝ KRESŤANSKÝ SPEVÁCKY ZBOR KREDO - VIRUJU.

Všetci členovia SKSZ aktívne pôsobia v rôznych speváckych telesách na Slovensku, či už ako sóloví speváci, zboroví speváci, dirigenti speváckych zborov, korepetítori či kantori, čo je predpokladom vysokej profesionality speváckeho zboru. Hlasovú kultúru a kultivovanosť speváckeho prejavu v zbore zabezpečuje profesionálny hlasový pedagóg. SKSZ chce v budúcnosti spolupracovať s inými profesionálnymi spevákymi i hudobnými koncertnými telesami.

25. septembra 2015 v drevenom artikulárnom kostole sa uskutočnil 45. Medzinárodný organový festival Ivana Sokola v Spolupráci so Štátnou filharmóniou Košice a Mestským kultúrnym strediskom Kežmarok. Tohtoročný festival bol venovaný aj

330. výročiu narodenia Johanna Sebastiana Bacha. Pri tejto príležitosti prítomných na koncerte pozdravil domáci brat farár – senior TAS Roman Porubän, ktorý povedal:

„Sú umelci subjektívni a objektívni. U prvých tkvie umenie v osobnosti. Ich tvorba je takmer nezávislá od doby, v ktorej žijú. Sú zákonom sami sebe, vrhajú sa v ústrety dobe a vytvárajú nové formy, v ktorých vyjadrujú svoje myšlienky. Taký bol Richard Wagner.

Bach však patrí k umelcom objektívnym. Tí stoja úplne vo svojej dobe a tvoria len v súlade s formami a myšlienkami, ktoré im doba poskytuje. Život a zážitky nie sú však jedinou živnou pôdou ich umenia. Bachove diela by boli rovnaké, i keby jeho život prebiehal úplne ináč.“

ARJEN LEISTRA ZA ORGANOM V NOVOM KOSTOLE.

Týmto citátom od Alberta Schweitzera, známeho organistu a lekára, privítal brat farár prítomných na koncerte. A pokračoval pokúšaním na to, že Bachovu fenomenálnu osobnosť nám netreba zvlášť predstavovať. No predsa má Bach stále čím prekvapiť. Častokrát pri počúvaní jeho tvorby sa odrazu v človeku vynoria súvislosti, ktoré dovtedy nevnímal. A tak Bach má stále čím prekvapovať a pravdepodobne to budú objavovať aj generácie po nás.

Opäť po roku sme sa stretli na organovom koncerte, kde nám zazneli diela od J. S. Bacha, J. P. Swieelinka, M. Weckmanna, J. Grešáka, F. Liszta, J. Langlaisa a A. Guilmanta v interpretácii holandského organistu Arjena Leistra.

3. októbra 2015 v cirkevnom zbere ECAV na Slovensku Žilina sa uskutočnilo stretnutie účastníkov zájazdov do krajín Blízkeho východu ako sú Izrael, Libanon, Sýria, Jordánsko a Irán. Za posledných päť rokov sa mnohí cirkevníci i z nášho kežmarského zboru (Horvátovci, Uhrínovci, Neumannovci, Frisikovci, Babičovci, Levockí, Dávid Jendrušák a Roman Porubän) zúčastnili týchto zájazdov, na ktorých sme sa zoznámili s rôznymi ľuďmi z celého Slovenska. A keďže podobné zájazdy vytvorili medzi účastníkmi silné puto, tak práve to bol podnet k tomu, aby sme sa spoločne stretli a strávili nejaký čas.

Sme vďační predovšetkým našim dievčatám zo Žiliny Kataríne Brtáňovej a Janke Ondrišovej, že toto bremeno služby si zobrali na svo-

ÚČASTNÍCI ZÁJAZDOV V KRAJINÁCH BLÍZKEHO VÝCHODU.

je plecacia a všetko pre nás od stravovania po ubytovanie zabezpečili. Z nášho cirkevného zboru sa žiaľ tohto stretnutia zúčastnili len manželka Levockí z Ľubice a domáci brat farár. Ostatným to akosi nevyhovovalo v danom termíne.

Stretnutie začalo v evanjelickom kostole v Žiline, kde nám domáci brat farár a senior Turčianskeho seniorátu Marián Kaňuch predstavil cirkevný zbor. Brat senior Dunajsko-nitrianskeho seniorátu Ján Jančo, ktorý organizuje tieto zájazdy, sa k nám v krátkosti prihovoral na základe Písma Svätého a potom sme si išli pozrieť dôležité pamiatky Žiliny. Ako prví sme navštívili židovskú synagógu, ktorá patrí medzi funkcionalistické pamiatky mesta Žilina. Odtiaľ sme sa presunuli do centra mesta

na námestie, kde sme sa z úst Zuzany Ševčíkovej dozvedeli, ako vznikalo žilinské námestie a aké domy ho obkolesujú. Odtiaľ sme sa presunuli pred rímskokatolícky kostol, kde sa v roku 1610 konala slávna Žilinská synoda, keď sa evanjelici definitívne oddelili od správy rímskokatolíckej cirkvi. Po obede sme sa presunuli do Bytče, kde sme si prezreli Thurzov svadobný palác. Odkiaľ sme vycestovali do neďalekých Rajeckých Teplíc, kde bolo pre nás vybavené wellness. Na druhý deň sme sa zúčastnili služieb Božích v Žiline a vrátili sa domov plní zážitkov.

10. októbra 2015 sa náš cirkevný zbor stal svedkom dôležitej udalosti. Medzi nás zavítal odchádzajúci veľvyslanec Francúzska Henry Cuny s predsedom spoločnosti Asociácie

INTERIÉR THURZOVHO SOBÁŠNEHO PALÁCA.

združenia nositeľov vysokých francúzskych vyznamenaní (ATONAF) Milanom Kňazkom. Henry Cuny v lyceálnej knižnici uvádzal do života svoju knihu: *Keď sa ťa leto opýta, čo si robil v zime*. Domáci brat farár ich pri tejto príležitosti pozdravil a takto sa im prihovril:

„Je mi cťou, že vás môžem privítať na pôde Cirkevného zboru ECAV na Slovensku Kežmarok a jeho historického lýcea, v ktorom sa nachádza najväčšia školská historická knižnica v strednej Európe.

Táto inštitúcia bola nositeľkou vzdelanosti slovenského národa. Osobnosti, ktoré na tomto lýceu študovali alebo pôsobili ako profesori, sa zapísali mnohými významnými činmi na poli národnom, literárnom, vedeckom, a to nielen na Slovensku, ale

aj za jeho hranicami. Úžasná zbierka kníh, ktorá sa tu nachádza, prezrádza, aká vysoká kvalita vzdelania sa odovzdávala na miestnom lýceu. Mnohé knihy v minulosti ale i v súčasnosti sa uvádzali do života práve na tomto mieste. Som rád, že na tomto mieste môžeme do života uviesť i vašu knihu, pretože v bohatom fonde lyceálnej knižnice sa nachádza nejedna kniha od známych francúzskych autorov. Dnešným dňom sa i vaša kniha stane súčasťou tohto bohatého a vzácného knižničného fondu.“

Po uvedení knihy si francúzsky veľvyslanec spolu s ostatnými hosťami prezrel lyceálnu knižnicu a vyslovil úprimné poďakovanie, že mohol svoju knihu uviesť práve v tejto knižnici s takou bohatou históriou.

Roman Porubän

M. KŇAZKO, K. SLAVÍČKOVÁ, H. CUNY A R. PORUBÄN.

5. ročník festivalu

Malá vianočná hudba

*členovia Symfonického orchestra Slovenského rozhlasu,
Opery a Baletu SND, Štátneho divadla Košice*

Dominika Križalkovičová - flauta
Michal Vozník - klarinet
Juraj Adamuščin - spev
Marek Kamenický - gitara
Jozef Ostrolúcky - husle
Jana Vozníková - husle
Gregor Regeš - violončelo

Vás pozývajú na koncert dňa:

**3. 1. 2016 (nedeľa) o 19:00 hodine
v Evanjelickom lýceu
v Kežmarku**

www.adgloriamdei.sk

Vstupné dobrovoľné

Zborový list: občasník Cirkevného zboru ECAV na Slovensku Kežmarok

Zodpovedný redaktor: Roman Porubän, zborový farár v Kežmarku

Jazyková úprava: Nora Baráthová, Olga Kormanová, Mikuláš Lipták, Katarína Slavičková

Adresa: Ev. a.v. farský úrad, Hviezdoslavova 18, 060 01 Kežmarok; tel. 052 / 452 22 42

web: www.ecavkk.sk; **e-mail:** ecavkk@gmail.sk

Pre vnútornú potrebu Cirkevného zboru ECAV na Slovensku Kežmarok spracoval **ČADRO**

••••• Tatranská Lomnica •••••

Kostol dali postaviť dve maďarské grófky Katarína a Jolana Pejacsevichové. Projektoval ho Ge-deon Majunke. Jedna z nich bola luteránka a druhá kalvinka, preto sa na výstavbe kosto-la podieľali veriaci z oboch konfesii. Dokončený a posvätený bol 3. augusta 1902.

Posviacky sa zúčastnili dvaja biskupi: Pavol Zelenka (ev. a. v.) a Bertalan Kun z Miškolca. Veľmi podobný kostol zo 14. storočia stojí pri Badgasteine v Rakúsku. Jednolodový kostol s polygonálnym uzáverom a asymetricky postavenou ihlanovou vežou vytvára vysokú, akoby do seba ponorenú kompozíciu. Kruhovú okno na priečelí a lo-mené okná kostola vytvorili symbiózu novogotickej architektúry a krajiny. Po rozsiahlom požiari 31.

augusta 1981 bol interiér kostola zmodernizovaný. Stalo sa to v deň dokončenia novej šindľovej strechy. Príčina požiaru nebola zistená. Jeho opravu ukončili v roku 1984.

E SZENT HAJLEKOT
A SZENTHARMASIG EGY ISTEN TISZTELETÉRE
EMELTÉK
PEJACSEVICH KATINKA ÉS JOLÁN GRÖFVÖN
VEZÉRLÉTE ALATT
A KÉT PROTESTÁNS EGYHAZ NIVEL
MDCCCCH.